

ANLEGGSS- MASKINEN

AM.NO

NR. 02 | MARS 2021

62. ÅRGANG

Jente-
nett-
verk

42

Ny:
MEF-
avtale

36

Drift:
Én deles
opp i 16

51

GARANTIFORSIKRING for MEF-medlemmer

Garantiforsikring dekker entreprenørens behov for å stille sikkerhet i forbindelse med utførelsen av en kontrakt. Nå kan MEF-medlemmer kjøpe garantiforsikring i If.

ER DU INTERESSERT I ET TILBUD PÅ FORSIKRINGSGARANTI?

Da er du velkommen til å ta kontakt med Ulf Michaelsen på mobil 934 03 657 eller e-post: ulf.michaelsen@if.no.

I SAMARBEID MED:

NASTA
FORNØYDE KUNDER VENDER TILBAKE

Hitachi ZX85US-5

«Det virker bestandig!»

Arnulf Andersen, maskinfører
Seim Maskin AS

t: 33 13 26 00 - www.nasta.no

TCX

DEN BESTE LØSNINGEN FOR DIN 2 TONNER

STEELWRIST TILTFESTER

Du får en sikker hurtigfeste-løsning når du kun trenger tiltfunksjonen og ikke den fullverdige tiltrotatorfunksjonaliteten. Steelwrist tiltfester har samme hurtigfeste i stopestål og samme robuste direkteinnfestet topp med expanderbolter.

OPEN | S
www.opens.org

STEELWRIST
EARTHMOVING EFFICIENCY

www.steelwrist.com

www.fredheim-maskin.no

Fredheim Maskin AS

Myrer skog 1 - 1820 Spydeberg - Tlf.: 69 80 88 30

FREDHEIM MASKIN AS

- **Keestrack:** Knuse/Sikteverk/Matere/Stacker
- **Sandvik:** Knuse/Sikteverk
- **Telestack:** Stacker/Lasteanlegg
- **Neuenhauser:** Kverner/Sikter
- **Rammer:** Hydrauliske hammere
- **McQuiad:** Hammerbommer

Tenk miljø.

Tenk gjenbruk av lokale masser.

Tenk Basal-produkter.

I en komplett ledningsgrøft er det anleggsfasen som gir størst miljøbelastning. Ved å benytte stedlige masser kan man unngå store mengder CO₂ utslipp! Betongrør kan omfylles med kult og gjenfylles med stein inntil 300 mm direkte over beskyttelseslaget.

Gjenbruk av lokale masser er bærekraftig og miljøvennlig!

UNØDVENDIG FORBRUK!

Her går det ett lass med pukk pr. meter grøft!

Basal AS

Lille Grensen 3, 0159 Oslo

basal.no

Beisfjord Sementvarefabrikk AS · Bodø Betong AS · Brødrene Ulvestad Sementvarefabrikk AS · Førde Sementvare AS · Hedrum Cementstøperi AS · Heimdal Graniitt & Betong AS · Holmen Betong AS · Jaro AS · Loe Rørprodukter AS · Loe Narmo Betong AS · Loe Rørprodukter Nord AS · Loe Sylteosen Betong AS · Midt-Norsk Betong Mosjøen AS · Midt-Norsk Betong Verdal AS · Nobi AS · Skjæveland Cementstøperi AS · Ølen Betong AS · Østfold Betongprodukter AS

INNHold

8 SVV innfører miljøkrav i driftskontrakter

12 Geilo Tomteservice er Årets lærebedrift 2020

16 Fra VA-grøft til fjernstyrte flytårn

20 Pon gir gass med el-maskiner

24 Nytt om navn

26 Drømmejobb i drømmeforhold

36 MEF og SmartDok i nytt samarbeid

41 – Sammen blir vi sterkere

46 120 kubikkmeter overvann under parkeringsplass

48 Rørprodusent med komplett miljø-dokumentasjon – inkludert installasjon

51 Én kontrakt blir delt opp i 16

54 Snart kan du ta fagbrev i anleggsrørleggerfaget

57 Veinettet er blitt bedre, men fylkesveiene henger etter

58 20 prosent av staben stengt ute fra Norge

63 MEF har ordet

64 MEF-nytt

Abonnement: 10 utgaver pr år. Kun kr 550,-
Bestill hos MEF. Tlf 22 40 29 00, epost: anleggsmaskinen@mef.no.

REDAKTØREN

Det lysner mot nye tider

"Det lysner mot nye tider". Det er muligens den aller mest klisjéfylte setningen man kan skrive på den tiden av året at februar skifter til mars. Våren er til å skimte litt bortenfor snøskavlene, sola er tilbake og det blir generelt lysere.

Akkurat nå er de ordene dekkende i flere overførte og billedlige betydninger.

Vaksiner er under utrulling, og koronapandemien ser ut til å være mulig å få under en slags kontroll.

Miljøsertifisering og -dokumentasjon blir stadig mer allment og håndgripelig, ikke minst gjennom tilgjengelige hjelpemidler.

Trått marked mange steder nå, men "signaler" om mer arbeid utover året.

Utslippsfritt utstyr blir mer tilgjengelig.

Nye tider betyr også at ting ikke er som før. Dagen før jeg skrev dette leste jeg en artikkel om at vi må ta smittevern hensyn lenge ennå. Vaksinen beskytter nemlig ikke mot spredning og smitte, "bare" mot å bli alvorlig syk. Så vi FÅR ikke gå tilbake til det livet vi levde inntil for et år siden.

Miljøsertifisering og dokumentasjon blir mer tilgjengelig. Men oppdragsgiveres miljørelaterte krav følger etter – og vel så det. Alle som skal i nærheten av arbeid for offentlige oppdragsgivere må skaffe seg kunnskapen og hjelpemidlene. Vi FÅR ikke jobbe som før, bare fordi vi er praktisk flinke og erfarne.

Det leveres mer utslippsfritt (elektrisk) utstyr. Men etterspørselen vokser, og leveringstidene er latterlige. Nå kommer el-maskinene heldigvis i utleie også.

Siste: Veldig spennende, den nye avtalen mellom MEF og SmartDok. Samarbeid er bedre enn alenegang.

Jørn Söderholm – jos@mef.no

Utgiver:
Maskinentreprenørenes
Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

I redaksjonen:
Ansv. redaktør
Jørn Söderholm
Tlf: 416 55 220
jos@mef.no

Journalist
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

Fredrik Tronhuus
Kari Druglino-Nygaard
Andrea Holtekjølén

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf: 477 07 338
camilla@a2media.no
Bjørnulf Lie
Tlf: 971 66 507
bjornulf@a2media.no

Forsidebilde:
Jørn Söderholm

Design og trykksansvarlig:
www.polinor.no
ISSN 0003-3715
60. årgang

Alt på ett sted

Dieseltank 2–15m³
AdBlue i oppvarmet rom

VERA[®] TANK

Sikker lagring og transport
☎ 924 19 800 | veratank.no

DRIFT: Åtte kontrakter skal utlyses, 517 kilometer vei i lavland og på høyfjell. Bildet er ikke fra omtalt strekning. (Alle foto: Jørn Söderholm)

SVV innfører miljøkrav i driftskontrakter

Statens vegvesen lyser ut driftskontrakter på riksveier. For første gang blir klima-fotavtrykket avgjørende for hvem som får kontrakten. Miljøsertifisering og krav om CO2-rapportering blir "må-krav". El-maskiner og smarte miljøløsninger blir belønnet. Men én ting vil fortsatt veie tyngst.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

– For første gang blir klimaavtrykket avgjørende for hvem som får jobben med å drifte en riksveg.

Det sier Statens vegvesen i en pressemelding. Etaten skjerper miljøkravene i alle sine kontrakter, og belønner entreprenører som vil gjøre en innsats for klimaet.

– I tillegg til at folk og gods skal komme seg sikkert fram til planlagt tid, skal vi være pådrivere for bedre miljø og legge til rette for bruk av ny teknologi, sier divisjonsdirektør Bjørn Laksforsmo i Statens vegvesen Drift og vedlikehold.

NYE GRØNNE KONTRAKTER

Denne vinteren lyser Vegvesenet ut nye femårige kontrakter for vegdrift over hele landet – fra Haugesund til Nordkapp. Alle bedrifter som vil ha oppdrag for Statens vegvesen må være miljøsertifisert, og alle må rapportere om CO2-utslipp. Målet er at utslipp fra Vegvesenets virksomheter skal halveres innen 2030.

– Som en stor, statlig innkjøper er det viktig å bidra til det grønne skiftet. I større grad enn tidligere vil vi også motivere entreprenørene til å se etter nye løsninger, både teknologisk og i måten vi løser oppgaver på, sier Laksforsmo.

BELØNNER CO2-REDUKSJON

Fortsatt vil pris veie tyngst i konkurransen om oppdrag for Statens vegvesen. Men for første gang får CO2-avtrykk vesentlig betydning for tildelingen. Hallingdal og Valdres er første område hvor redusert klimautslipp skal telle 20 prosent ved tildeling av kontrakten for drift av riksveiene.

Kontrakten omfatter E16, riksvei 7 og riksvei 52 – totalt 517 kilometer riksvei i lavland og på høyfjellet.

GJENBRUK AV STRØSAND

I den nye kontrakten for Midtre Hålogaland som lyses ut snart, legges det til rette for bonus til entreprenører som finner smarte

miljøløsninger. Her nevnes blant annet gjenbruk av strøsand og mobil smeltekontainer for snø i Harstad sentrum.

– Det er også krav om lavutslipp fra maskinparken. Fra før er det krav til lavutslipp på kjøretøyene som brukes i arbeid for Statens vegvesen, sier etaten i pressemeldingen.

– *Hva mener dere med lavutslipp?*

– Vi har ikke spesifikt definert lavutslipp i tilknytning til veidrift. Begrepet må dermed forstås som utslipp som er vesentlig lavere enn dagens løsning, sier Bjørn Laksforsmo til Anleggsmaskinen.

Det er ikke krav om nullutslipp.

Derfor har etaten innført et krav i nye kontrakter om å dokumentere CO2-utslipp hvert år. Der skal entreprenørene rapportere på type og mengde drivstoff brukt i arbeidet.

– Vi vil også bruke CO2-rapporteringen til å følge med utviklingen og se hvilke andre tiltak entreprenøren gjør som kan ha effekt, sier han.

Her ser Statens vegvesen for seg at det skal være mulig å oppnå lavere utslipp med hybridløsninger. Eksempelvis med maskiner som benytter batteri eller kabel til arbeidsoperasjonene, men som i tillegg har en forbrenningsmotor for forflytning eller arbeid på steder uten strømtilgang. Det vil i så fall ikke være tilstrekkelig at maskinen har muligheten. Dokumenteres må det uansett.

– Det er ikke gitt at en elektromotor i tillegg til forbrenningsmotoren automatisk kutter utslipp. Plugin-hybrid biler som ikke lades flittig kan ende opp med å bruke mer drivstoff enn en ren diesebil. Det blir i så fall viktig at tilbyderer kan dokumentere at deres forslag til løsning gir lavere utslipp enn bruk av konvensjonelle kjøretøy eller maskiner. Ikke minst er det viktig å se hvor langt entreprenørene kan strekke seg når

det gjelder nullutslippsløsninger. Her er vi sikret utslippskutt uansett, sier Laksforsmo.

Kravene til lavutslipp vil variere mellom de enkelte kontrakter. Det er foreløpig bare i kontrakten Hallingdal og Valdres at reduksjon i CO2-utslipp blir en del av tildelingskriteriene. Her vil pris telle 70 prosent, redusert CO2-utslipp vektet 20 prosent og oppdragsforståelse 10 prosent.

– Fra tidligere er utslippsreduksjon tildelingskriterium i flere av våre asfaltkontrakter, men det er første gang CO2-utslipp inngår direkte i konkurransen på de generelle driftskontraktene. Dette innebærer at entreprenører som har investert i maskiner eller kjøretøy med lavere CO2-utslipp vil stille sterkere enn de som ikke har fokus på miljøfremmende tiltak, sier han.

For de øvrige driftskontraktene som legges ut i markedet i vinter er det ikke

BRØYTER: Nå innfører Statens vegvesen miljøkrav i driftskontrakter. E6-strekningen på bildet er ikke på utlysning nå.

konkrete utslippskrav, men det åpnes for belønningsordninger for å få ned klimautslippene.

– Statens vegvesen sitter ikke med de ferdige løsningene i dag. Men vi er helt sikre på at mange entreprenører vil ta utfordringen med å teste ut nytt utstyr og utvikle nye måter å gjøre ting på sammen med oss. Slik legger vi til rette for å belønne entreprenører som har gode løsninger, sier han.

Et annet eksempel på testing av nye og grønnere løsninger er bruk av elektrisk hjul-laster til brøyting av gang- og sykkelvei i by. Det er også gjort endringer i oppgjørform og satt i gang andre tiltak med sikte på å redusere bruken av salt.

– Jeg har forventninger til at entreprenørene kan tilby oss et driftsopplegg som reduserer klimaavtrykket. Blant annet gjennom maskinpark med lavere utslipp, sier Laksforsmo.

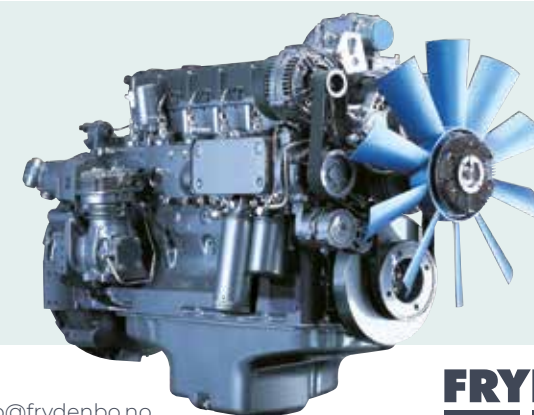
INNOVASJON: Noen kontrakter får konkrete utslippskrav. Alle kontrakter får belønning for innovasjon og reduserte utslipp. Bildet er fra en test av en fastsandspreder vinteren 2018.

Vi holder deg gående!

Deutz byttomotor for:

- Industri
- Landbruk
- Anlegg
- Marine

Et raskt og prisgunstig alternativ til reparasjon.

FRYDENBØ

| Frydenbø Industri
| frydenbo-industri.no

63 87 17 00 / post.fino@frydenbo.no

GJENBRUK: I Harstad vil SVV ha gjenbruk av strøsand. Dette er arealet for gjenvinning av strøsand hos Løvaas Maskin AS i Bergen.

KLIMASMARTE KONTRAKTER

Denne vinteren lyser Statens vegvesen ut totalt åtte kontrakter for drift av riksvei:

- Hallingdal/Valdres
- Midtre Hålogaland
- Oslo-Gardermoen
- Haugesund
- Bergen
- Sunnfjord
- Steinkjer
- Vest-Finnmark.

Alle de nye kontraktene får oppstart 1. september.

I tillegg lyses det ut nye driftskontrakter for elektriske anlegg på riksveiene. De fleste av disse legges ut i markedet i mars. Vegvesenet lyser også ut nye kontrakter innen asfaltering, bruvedlikehold, rekkverk, tunneltiltak, bergsikring og utbedring av enkeltstrekninger over hele landet.

DRIFTSSJEF: Bjørn Laksforsmo er divisjonsirektør Bjørn Laksforsmo i Statens vegvesen Drift og vedlikehold. (Foto: SVV)

MER SAMARBEID

De nye miljøkravene er en del av Statens vegvesens nye kontraktstrategi for drift av riksveier.

I tillegg til at de geografiske områdene for kontraktene blir større, blir kontraktperiodene lengre. Utgangspunktet er fem år, med mulighet for tre års forlengelse dersom begge parter er enige om det. Det betyr at kontraktperiodene kan bli opptil åtte år.

– Gjensidig opsjon er et viktig grep i kontraktstrategien, og motiverer begge parter til gode og langsiktige driftsløsninger. Dette skal bidra til best mulig framkommelighet på veiene hver eneste dag. Samtidig har vi et

langsiktig samarbeid for å utvikle nye løsninger for miljøvennlig veidrift, sier Laksforsmo.

Det er også innført krav om sertifisering i nye kontrakter. Nærmere bestemt ISO-sertifisering etter ISO 14001 og ISO 45001, ledelsessystem for henholdsvis miljø og arbeidsmiljø. Fra før har SVV krav om sertifisering etter ISO 9001 på kvalitet.

– Kravet kan differensieres ved å stille krav til sertifisering, men godta at sertifiseringsbevis legges fram innen en tidsfrist etter kontraktoppstart. Det kan gis unntak fra kravene på mindre kontrakter eller når lokale markedsforhold tilsier det, sier Laksforsmo. ■

NY KONTRAKTSTRATEGI FOR DRIFT AV RIKSVEIENE

■ All drift og vedlikehold av riksveier utføres av private entreprenører, på oppdrag fra Statens vegvesen. Slik har det vært siden 2003.

■ Fram til regionreformen trådte i kraft 1. januar 2020 var driftskontraktene felles med fylkeskommunene. Etter reformen har Statens vegvesen kun ansvar for drift av riksveiene, og felleskontraktene fases gradvis ut. De første rene riksvegkontraktene hadde oppstart 1. september 2020.

■ I desember 2020 vedtok Statens vegvesen ny kontraktstrategi for drift, vedlikehold og utbedring av riksvegene. Strategien ble vedtatt etter omfattende dialog med entreprenørbransjen, som blant annet ønsket større forutsigbarhet i form av lengre kontraktperioder.

■ For driftskontrakter er standard kontraktperiode fem år, med gjensidig opsjon for inntil tre nye år.

■ De nye driftskontraktene omfatter større geografiske områder enn da driftskontraktene var felles for riks- og fylkesveier. I løpet av noen år vil det totale antall kontrakter for drift og vedlikehold av vei reduseres fra dagens 350 til om lag 100.

■ Pris skal alltid vektes i tildelingen, men det åpnes også for kombinasjon med andre tildelingskriterier.

■ Alle entreprenører skal ha miljøsertifisering og må rapportere om CO2-utslipp.

■ Alle kontrakter skal ha miljøkrav og insentiver til innovasjon.

(Kilde: Pressemelding fra Statens vegvesen)

Nyhet!
Oppgradert 8-serie:
Steg V-kompatibel

Den nye 8-serien med mobile kompressorer gir mye kraft i en robust emballasje. Modeller fra 2 til 5 m³/min med Steg V-motorer. PACE (fleksibelt trykk og kapasitet) og innebygd generator som en opsjon. Velg en modell og tilpass den til ditt bruk. Rask og enkel å kople av og på!

atlascope.no

Komplett
økonomisystem for
entreprenører

REGNSKAP

PROSJEKT

HANDEL

LØNN

FINN UT MER PÅ **ZIRIUS.NO**

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

FULL JUBEL: Stemningen sto i taket da Geilo Tomteservice ble kåret som vinner av Årets lærebedrift 2020! Fra venstre: Marte Lise Næsselqvist, Jarl Rune Kjæmperud, Jonas Haugen, Knut Sollien Høgberg, Tore Skogheim, Vetle Bergli Kjemperud og Roar Strand Gilen. Foran sitter Hans Petter Næsselqvist.

RØRT: – Med så mange gode kandidater hadde jeg aldri trodd vi skulle nå opp. Dette betyr utrolig mye, sa en svært glad og tydelig rørt daglig leder Hans Petter Næsselqvist i Geilo Tomteservice.

Geilo Tomteservice er Årets lærebedrift 2020

Den gjeve prisen ble delt ut på et digitalt møte fredag 5. februar. Kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby gratulerte vinneren med en videohilsen.

Tekst og foto: Runar F. daler – rd@mef.no

– Dette var helt utrolig overraskende! Med så mange gode kandidater hadde jeg aldri trodd vi skulle nå opp. Det sa en svært glad og tydelig rørt daglig leder Hans Petter Næsselqvist i Geilo Tomteservice til Anleggsmaskinen like etter å ha mottatt vinnerdiplomet. Deler av ledelsen og fem av lærlingene var samlet på Bardøla Høyfjellshotell for anledningen.

– Dette betyr utrolig mye. Ikke minst for de unge i bedriften. Det er kjempegøy å få være med på dette. Jeg er rørt langt inn i sjela, sa han.

TURTE IKKE HÅPE PÅ DET

– Hadde du visse forhåpninger på forhånd om at dere kunne stikke av med seieren?

– Jeg må innrømme at jeg har tenkt mye på dette i det siste. Og jeg har jo hatt en slags drøm om at det kunne bli oss – ikke minst for lærlingenes skyld. Men jeg turte ikke helt å håpe på det likevel.

– Hvordan skal det feires?

– Eh, nei nå må vi få landa litt her først, sukket Næsselqvist med en tåre i øyekroken.

UTELUKKENDE POSITIVE TILBAKEMELDINGER

Frode Fadum Holm i Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) har fulgt opp lærlingene i Geilo Tomteservice de siste fire årene, og han skrøt veldig av bedriften da vi møtte ham i høst.

– Det er god rekruttering til bransjen i Hallingdal generelt, og Geilo Tomteservice har områdets høyeste prosentandel lærlinger. De legger mye tid og ressurser i dette, og tar inn elever på utplassering allerede fra 9. og 10. klasse. Det er hjertelig for alle hos Geilo Tomteservice. Bedriften er rett og slett et eksempel til etterfølgelse, sa han. Han viste også til at lærlingene trives godt i bedriften.

– Tilbakemeldingene jeg får fra lærlingene er utelukkende positive. De forteller at de får frihet under ansvar, de får varierte

GODT MILJØ: Lærlingene i Geilo Tomteservice skrøt av det gode arbeidsmiljøet i bedriften da Anleggsmaskinen var på besøk i fjor høst. Fra venstre: Tore Skogheim, Pål Kleven Hernes, Knut Sollien Høgberg, Kim Helge Ovnan, Roar Strand Gilen, Vetle Bergli Kjemperud og Jonas Haugen. (Ikke til stede: Leander Sjaavaag Juvet).

oppgaver og de får lov til å prøve og feile. Dette er noe lærlingene vokser mye på, fortalte han.

JURYENS BEGRUNNELSE

Kunnskapsminister Guri Melby leste opp juryens vurdering for hvorfor nettopp Geilo Tomteservice AS nådde helt til topps i den prestisjetunge konkurransen:

– Årets lærebedrift 2020 har et betydelig inntak av lærlinger i forhold til sin størrelse. Bedriften har tatt inn lærlinger i mer enn 20 år og har et godt rykte som lærebedrift. De mottar nesten ukentlig spørsmål om læreplass, og selv om de ikke kan si ja til alle, er de ikke redde for å ta inn lærlinger som har en annen skolebakgrunn, trenger lengre læretid eller på annen måte har behov for ekstra oppfølging. De har også stilt opp og tatt ansvar for lærlinger som har blitt rammet av permitteringer eller konkurser i andre bedrifter, sa hun.

– Ledelsen i bedriften er svært engasjert i rekruttering til bransjen og har, i tillegg til å sitte i prøvenemnd, engasjert i seg i samarbeidet mellom skole og næringsliv og stiller gjerne opp på informasjonsmøter på ungdomsskolene i området.

FORNØYDE: – Tilbakemeldingene jeg får fra lærlingene er utelukkende positive. De forteller at de får frihet under ansvar, de får varierte oppgaver og de får lov til å prøve og feile, sa OKABs Frode Fadum Holm da vi møtte ham hos bedriften i fjor høst. Her er han sammen med daglig leder Hans Petter Næsselqvist (venstre) og driftsleder Marius Høgberg.

JEVNT LØP: – Det er små marginer som skiller kandidatene fra hverandre. Likevel mente en enstemmig jury at vinneren lå et lite hakk foran de andre, sier juryleder Stein Gunnes.

– SMÅ MARGINER

Juryleder Stein Gunnes, som også er sjeføkonom og leder for strategi og kompetanse i MEF, legger ikke skjul på at det var en vanskelig oppgave å kåre en vinner blant kandidatene.

– Vi har hatt seks svært gode kandidater, som alle har fått god spalteplass i Anleggsmaskinen. Juryen synes det var veldig vanskelig å peke på én bedrift som var mye bedre enn de andre. Det er små marginer som skiller kandidatene fra hverandre. Alle gjør et usedvanlig godt arbeid når det gjelder rekruttering og opplæring. Likevel mente en enstemmig jury at vinneren lå et lite hakk foran de andre, sier han til Anleggsmaskinen.

DE SEKS NOMINERTE BEDRIFTENE VAR:

- TT Anlegg AS
- Becker Entreprenør AS
- Brødrene Karlsen Anleggsdrift AS
- Geilo Tomteservice AS
- Entreprenørservice AS
- ACO Anlegg AS

VIDEOHILSEN: Kunnskapsminister Guri Melby kastet glans over kåringen via en videohilsen og leste opp juryens vurdering for hvorfor nettopp Geilo Tomteservice nådde helt til topps.

Sikkerhet under asfalteringen

Synlighetsklær

Fleecejakke BS Bergset
Art.nr: 646343

Vernehjelmer

Kask Plasma AQ
Art.nr: 458151

Øreklokker

Hellberg SYNERGY
Art.nr: 662521

Vernebriller

3M™ SecureFit™ 400 Scotchgard™
Art.nr: 647876

Hansker

Arbeidshanske kromfri
Art.nr: 647779

Førstehjelp

Førstehjelpsveske Cederroth
Art.nr: 463310

Skadelige lyder, tunge maskiner og utålmodige sjåførere utgjør sikkerhetsrisiko for alle som jobber med asfaltprosjekter utover høsten. Hos Ahlsell får du det du trenger innen personlig verneutstyr for asfaltseongen.

ahlsell

Les mer på ahlsell.no/asfaltering

Snakk Med Dumper Spesialisten!

Ny Hydrema 912GS med stage 5 motor og flere andre fornyelser.

AS Hydrema

www.hydrema.com

Salg: Knut Ola Nergård

Mobil: +47 952 02 051

Mail: kne@hydrema.com

Område: Nordland, Troms og Finnmark.

Salg: John Vidar Bakken

Mobil: +47 414 07 070

Mail: jvb@hydrema.com

Område: Norge øvrig.

Service: 613 14 010

HYDREMA

Dynapac Seismic CA1500 - CA6500

Shaking up compaction

Seismic - så oppnår du raskere ditt kompakteringsmål, sparer overfarter og drivstoff

For mere informasjon så kontakt Dynapac Norge AS
Industriveien 8, N-1870 Ørje
Tel: 40455100

DYNAPAC
FAYAT GROUP

www.dynapac.com

ROBUST: Været kan være tøft i Vardø og andre steder på kysten. Disse betongtårnene bøyer ikke av for vinden. (Alle foto: Loe Rørprodukter Nord AS)

Fra VA-grøft til fjernstyrte flytårn

En kumring kan brukes til så mangt. Bygge flytårn med, for eksempel. På norske småflyplasser bygger Avinor nå om til fjernstyrte kontrolltårn for flytrafikken. De bygges av kumringer i betong.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

KLART: Betongelementer ferdig montert.

BODØ: Det foregår en aldri så liten revolusjon på norske flyplasser. Til nå har hver eneste småflyplass hatt et bemannet flytårn, betjent av AFIS-fullmektiger som bistår fly og flygere som kommer forbi med informasjon om vær, trafikk og andre forhold.

Nå blir mange av disse fjernstyrt fra en kontrollsentral i Bodø.

– Et godt eksempel på innovasjon i bruk og tilpasning av VA-produkter i betong til andre formål. Vi ser at toleranser og styrken i våre VA-produkter er så god at de lett kan tilpasses helt andre formål.

Det sier salgssjef Morten Landro i Loe Rørprodukter Nord AS. Selskapet står i samarbeid med Loe Betongelementer AS og Jaro AS for en svært så spesiell leveranse til disse flyplassene.

DN2400 OG 3000 KUMRINGER

Produktene i leveransen er ikke særlig spesielle. Standard DN2400 og IGT DN3000 kumringer, med noen tilpasninger. Bruksområdet er desto mer spesielt.

På flyplassen er de nye tårnene bygget med kumringer. På toppen er det installert kameraer, mikrofoner og annet utstyr som

gir svært detaljert informasjon om vær og aktiviteter på flyplassen til enhver tid.

Flygelederen ser flyplassen og trafikken på en diger skjerm, akkurat som han/hun satt i det lokale kontrolltårnet.

FØRST PÅ RØST

I fjor var systemet operativt, etter syv års utvikling. Et fly fra Widerøe var først, og landet på Røst under veiledning fra en flygeleder i Bodø.

– Målet med denne satsningen er å legge til rette for enda bedre og mer effektiv drift på lufthavnene, opplyser Avinor.

Teknologien er utviklet av norske Kongsberg Defence og Aerospace (KDA) og Indra Navia i samarbeid med Avinor, og har fått navnet Ninox. Sentralt i dette systemet er et sett med kamera og sensorer som skaffer flygelederen nødvendig informasjon. Dette utstyret må være montert i riktig høyde over bakken.

Og her kommer leveransen fra Loe og Jaro inn i bildet. Avinor har nemlig valgt en tårnløsning i solide betongelementer. Loe Betongelementer AS prosjekterer, Loe Rørprodukter Nord AS produserer og Jaro

forts

LEDENDE INNEN FJELLSIKRING

Et maskinentreprenørfirma med over 40 års erfaring

GJØR KREVENDE OPPDRAG ENKLERE

GJERDEN
FJELLSIKRING

KAREN SOGNS VEI 49, 3275 SVARSTAD
E-POST: post@gjerdn-fjellsikring.no
TELEFON: 400 03 780

www.gjerdn-fjellsikring.no

Nå også
med avdeling
i Bergen

VI UTFØRER FJELLSIKRING FRA LIFT & TAU:

- Fjellbolter og bånd
- Ras og fanggjerd
- Steinsprang og isnett
- Wirenett
- Sprøytebetong
- Sprenging og demolering
- Tunnelsikring
- Løsmassesikring
- Erosjonsikring
- Spyle- og spettrensk
- Vegetasjonsrydding

AS har monteringen av tårnene.

– Sammen er vi tre bedriftene veldig glade for at KDA valgte vår tårnløsning, sier Morten Landro i en artikkel om leveransen i Basals internmagasin VA-forum.

Tårnene bygges med litt forskjellige kombinasjoner av STD 2400 kum og IGT 3000 kum, med enkelte tilpasninger i sistnevnte. Noen av tårnene bygges kun med 3000, andre med begge størrelser og en overgang mellom 3000 og 2400.

UTSTYR PÅ TOPPEN

Øverst monteres en kumring støpt med en spesialform med pidestall til kamera og utstyr på toppen.

Det første tårnet ble montert i Vardø i desember 2018. Deretter ble det levert tre tårn i april og mai i fjor til Hasvik, Berlevåg og Mehamn. I høst ble det montert ytterligere tre tårn på Røros, i Rørvik og i Namsos. Røros er det høyeste av de planlagte tårnene, med en høyde på ca 26 meter.

En del av Ninox-teknologien er hentet fra Kongsbergs militære produkter. Bildebehandling, sensorteknologien og navigasjonsenheten i tårninstallasjonen har nære slektninger i kryssermissilene NSM og JSM, mens EO/IR-sensoren og laseravstandsmåleren er hentet fra selskapets fjernstyrte våpenstasjon, skriver Teknisk Ukeblad.

Mens tårnene teknologien står på har altså et opphav i norske VA-grøfter. Det er ikke første gang kumringer fra Loe Rørprodukter Nord AS finner nye bruksområder.

– Spesialtilpassede DN3000 IG-produkter er også brukt i ankomsttunnelen til det globale frøhvelvet på Svalbard. Og nå flytårn. Man kommer langt med åpne øyne, et innovasjonsønske – og en kumring i betong, humrer Morten Landro. ■

STOLT: Morten Landro er stolt over leveransen til flyplassene.

MONTERING: Loe prosjekterer og lager elementene. Her blir de montert av Jaro AS på flyplassen i Berlevåg.

KONTROLL: Nå kontrolleres flytrafikken fra dette kontrollrommet i Bodø. (Foto: Avinor)

HELLA
MASKIN AS

HELLA MASKIN

SPECIALISTER I ANLEGGSTEKNOLOGI

- Xsite 2D og 3D Maskinstyring
- Xsite Pad Stikkesett
- Geomax Stikkesett og Totalstasjoner
- Geomax Lasere
- RDS hjullasterveker

Hovedkontor: Bjønnveien 3, 3960 Stathelle

Avdelinger: Bergen, Møre, Alta, Oslo
Rogaland og Trøndelag

tlf 35 96 72 72 | post@hella.no | www.hella.no

KØ: Elektriske Z-line beltegravere i kø hos Pon Equipment, klare til utlevering til kunder. (Foto: Pon Equipment)

GJENGEN: F.v. Erik Sollerud, Eivind Hafslund, Jon Einar Holum, Ole Petter Holene (foran), Morten Opheim (bak), Marius Haines og Rune Vestengen. (Foto: Jørn Söderholm)

KONTAKT: CCS hurtigladekontakt øverst, 400V nederst.

Pon gir gass med el-maskiner

Ny elektrisk 12-tonner, ny utleietjeneste med kun utslippsfritt utstyr og 10 leverte el-maskiner på én uke. Pon Equipment gir gass med Z-line elektriske beltegravere. Legger opp til å bygge opptil ti maskiner pr. måned.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

BERGER: Cat-importøren girer nå opp sin satsing på egenutviklede elektriske beltegravere under navnet Z-line. I midten av februar lanserte de sin nyeste maskin, 12-tonneren 310 i batteridrevet versjon.

Det ble gjort samme uke som Pon Equipment leverte ut hele ti Z-line el-gravere til kunder på én uke.

Z-line ble først lansert som en prototype i januar 2018. Den ble kjørt i 600 timer. Erfaringene derfra ble tatt inn i neste generasjon, 323F i el-versjon. De åtte maskinene av den typen som ble bygget, har til nå gått over 10 000 timer.

TREDJE GENERASJON

Nå er Pon Equipment i full gang med bygging av sin tredje generasjon Z-line maskiner. Nå er det 25-tonneren 320 og 12-tonneren 310 det går i, med sistnevnte på offisiell lansering.

Den første prototypen hadde luftkjølte batterier. Det viste seg i praksis å fungere dårlig i både streng kulde og sterk varme.

De åtte 323F-ene ble derfor bygget med væskekjølte og -varmede batterier. Det blir også de Nextgen-baserte 310 og 320.

– De nye maskinene bygges med akkurat de samme komponentene, bare i forskjellig antall. Samme motor, samme battericeller og samme lader. Bare at 320 har flere batterier og to ladere, sier Eivind Hafslund.

Han har vært en av Pon Equipments viktigste menn siden oppstart av el-prosjektet tilbake i 2016.

NØDFLYTTE-TRIKS

310 har en installert batterikapasitet på 150 kWh, og får bruke 130 av disse til ordinær drift. Storebror 320 har 300 kWh, og får bruke 270 av disse til drift.

– Grunnen til at de ikke bruker alt er for at batteriet skal ha det bra, og for å ha en sikkerhetsmargin. Hvis en maskin blir stående på et uheldig sted med null på måleren, så er det fortsatt mulig å flytte den med et lite triks, sier Hafslund.

Begge maskinene har satt av 10 kWh til

varme eller kjøling i hytta, samt 10 kWh til varme eller kjøling til batteriet.

Begge maskinene er utstyrt med en innebygget lader, men ikke den samme store hurtigladeren som på 323F-ene. I stedet har de fått en noe mindre ombord-lader, kombinert med den standardiserte CCS-tilkoblingen til hurtigladere.

De største utfordringene i bruk av de elektriske Z-line-maskinene har vært knyttet til strømtilførsel, ikke til maskinene i seg selv.

– Brorparten av utfordringene med 323F-ene i felt har vært med varierende kvalitet på strømtilførsel, sier Eivind Hafslund.

Pon Equipment øker produksjonskapasiteten utover gjennom 2021. Mot slutten av året er planen å bygge ti maskiner i måneden.

– Vi er pr. i dag utsolgt for det meste av produksjonen i 2021. Vi har noen få igjen av 310, mens 320 som bestilles nå har levering første kvartal i 2022, sier Pon-sjef Erik Sollerud. ■

FOR'S

Ny og forbedret kundeportal

Geomatikk

SJEKK UT VÅR KUNDEPORTAL

Tjenester, informasjon og nyheter for deg som driver med graving

Geomatikk digitaliserer din hverdag

NY LANDINGSSIDE

Den nye kundeportalen vil gi deg skreddersydd informasjon basert på dine prefererte tjenester innenfor ditt valgte geografiske område

NYTT KARTGRENSESNIITT

Gjennom det nye kartgrensesnittet vil du ha oversikt over alle dine eller firmaets saker, og vil enkelt kunne se hva som er status på de ulike sakene

NYTT DESIGN

Kundeportalen er nå i samme drakt som Ledningsportalen, og gjennom det nye designet vil du kunne oppleve en enklere og mer intuitiv navigering

KLARE: F.v. Selger Robert Hvaal i Pon Equipment, sammen med Bent Jaran, Paul Arne Bonden, Øystein Bjørnløw og Kjetil Auke i Kjeldaas. (Foto: Jørn Söderholm)

Første elektriske hos Kjeldaas

Entreprenørselskapet Kjeldaas var én av ti kunder som fikk overlevert sin maskin – en 320 – i løpet av "el-uken" hos Pon. Etter en tur innom verkstedet hjemme for profilering og siste klargjøring, flyttes den ut på sin første jobb.

– Et helelektrisk prosjekt for Oslo vann og avløp. Der skal vi rehabilitere en kulvert og en felles avløpsledning på Ekeberg, sier maskinansvarlig Kjetil Auke i Kjeldaas.

Han bestilte maskinen for en god stund siden, sent i 2019. For Kjeldaas AS er det en investering i fremtidsrettet utstyr, og i muligheten til å regne på jobber som krever utslippsfritt utstyr.

KRAV TIL FYSISK BRUK

– Kunne dere ikke bare kjøpt en el-minigraver, parkert den i et hjørne og gjort jobben med dieselmaskiner?

– Nei, ikke nå lenger. Det var litt sånn før. Men nå er det strengere krav til at el-utstyr skal brukes fysisk. Oslo er først ute med strenge krav på det, men det kommer også i andre kommuner, sier han.

Omtrent samtidig med 320-graveren fikk Kjeldaas overlevert en elektrisk L25 kompakt hjullaster fra Volvo. Den går i et annet prosjekt i Oslo, som blant annet involverer strømpefornying av rørledning. – Vi kjører lastebilen inn, kobler den til landstrøm og gjør installasjonen helelektrisk sier Jarle Bjørnløw i Kjeldaas.

På jobbene i Oslo har oppdragsgiver sørget for å trekke tilstrekkelig strøm fra nærliggende trafo til et punkt der Kjeldaas kan koble på egen ladestasjon. Nå ser de på ulike alternativer for mobile el-ladestasjoner, til bruk der det mangler tilstrekkelig nettstrøm.

Utslippsfri utleie

Pon Rental åpne helelektrisk utleiekonsept: Z-rent. Leier ut kun utslippsfritt utstyr.

– Ja, det er spennende. Vi har gledet oss lenge til dette, sier rental manager Morten Opheim, daglig leder for Pon Rental. Selskapet har fra oppstart i slutten av februar tre maskiner i utleie: To 310 og én 320. Alle tre går rett ut i utleie.

En intensjonsavtale med søsterselskapet Pon Equipment innebærer ytterligere 14 maskiner i løpet av 2021. Disse blir det nå søkt støtte til fra Enova. Planen er å ha "en god del" maskiner tilgjengelig til sommeren.

– Vi ser stadig eksempler på at ett prosjekt kan ha syv firmaer som gir pris. Da er det syv som ber om pris på maskin. Men det er egentlig pris på samme maskin til samme prosjekt. Det kan være syv stykker som kjøper hver sin maskin, og av dem er det bare én som vinner prosjektet. Vi tror en leieløsning kan være mer bærekraftig i mange situasjoner, sier Opheim.

UTLEIE: Morten Opheim i Pon Rental. (Foto: Jørn Söderholm)

Geomatikk

PÅVISNINGSDATA TIL MASKINSTYRING

Vi måler inn påviste merker, slik at du kan laste disse inn i maskinstyringssystemet

Nye og forbedrede funksjoner

Geomatikk
digitaliserer
din hverdag

Vi måler inn
påviste
merker med
cm-presisjon

Gjør
gravearbeidet
mer effektivt
og oversiktlig

Forenkler
arbeidet med
sikring og
bevaring
av merkene

Reduserer
skaderisiko
og forenkler
skade-
prosessen

BERYKTET: LNS har fått jobben med å utbedre E6 Kvænangsfjellet, en av Nord-Norges mest beryktede fjelloverganger.

LNS fikk E6 Kvænangsfjellet

Bygging av nye E6 Kvænangsfjellet havnet på nordnorske hender. LNS har fått oppdraget av Nye Veier. – Vi skal ikke være husmenn i egen landsdel, sier en særdeles stolt Frode Nilsen i LNS.

Nye Veier har valgt å gå videre med grupperingen Leonhard Nilsen & Sønner AS (LNS) og Asplan Viak for bygging av ny E6 Kvænangsfjellet.

Det framgår av en pressemelding fra Nye Veier.

– Med LNS får vi en kompetent og solid norsk aktør som kjenner de klimatiske forholdene i nord. Vi er trygge på at entreprenøren vil bidra til at Nye veier når sine prosjektmål – blant annet om en skade- og ulykkesfri anleggsplass, at vi minimerer klimagassutslipp og øvrige belastninger på ytre miljø og at vi gjennomfører prosjektet med minimale midlertidige og varige konsekvenser for reindriftsnæringen, sier administrerende direktør i Nye Veier, Anette Aanesland.

Stortinget vedtok å overføre prosjektet til Nye Veier i juni 2019. Anleggsstart er forventet til sommeren. E6 Kvænangsfjellet var stengt 80 ganger forrige vinter.

STOLT: Frode Nilsen, sjef i LNS.

Prosjektet skal gjøre fjellovergangen til en mer forutsigbar ferdselsvei vinterstid.

– Jeg er utrolig glad og stolt over at Nye Veier valgte LNS som entreprenør til ny veiparsell over Kvænangsfjellet. Kvænangsfjellet er nærmest en «legendarisk» veistrekning hvor værforholdene kan være ekstreme og utfordrende, sier LNS-sjef Frode Nilsen.

Lanserer verkstedkjede for tungbil

MECA lanserer en ny, merkeuavhengig verkstedkjede for tungbil. Ti Bulder-verksteder er med fra start. Kjeden går for 50 verksteder om to år. Den nye verkstedkjeden MECA Tungbil vil være merkeuavhengig – akkurat som i personbil-markedet.

– Vi mener det er rom for en frittstående kjede. Vårt mål er å bygge en kjede bestående av 50 verksteder innen utgangen av 2023, sier MECA-sjef Tore Stensbøl i en pressemelding.

Ny kommunikasjons-sjef i Ulefos

Dette er Hege Irene Jægtvik (41). Hun har akkurat tiltrådt i en ny stilling som markeds- og kommunikasjons-sjef i Ulefos. Jægtvik har over 20 års erfaring innen markeds- og kommunikasjons-faget, og har også drevet eget design- og kommunikasjonsbyrå.

"Villi" til Island

Vilmundur Theodorsson har vært en av de fremste maskinspesialistene hos Pon i ti år. Nå har han sluttet, reist hjem til Island og begynt i jobb hos Cat-importør Klettur på sagaøya.

Ny teknologi-sjef hos Pon

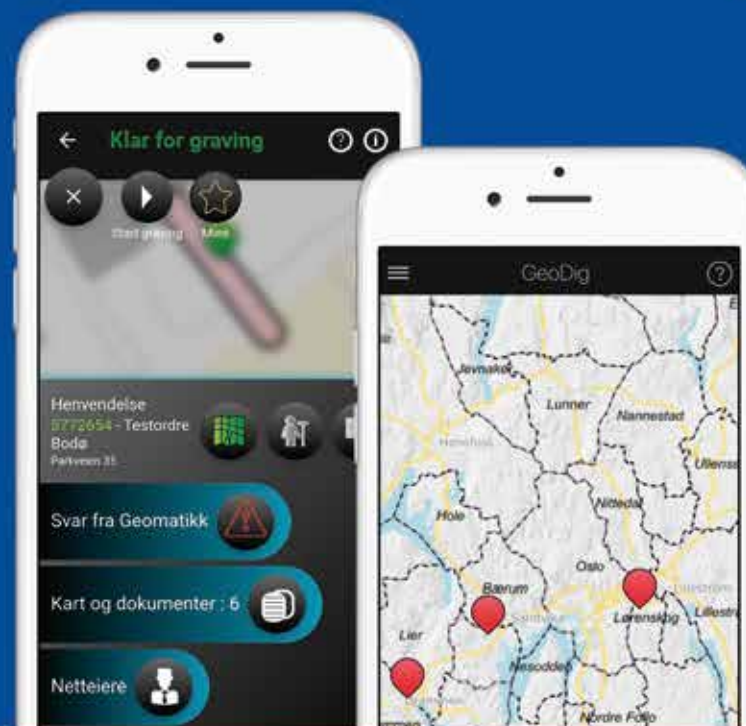
Pon Equipment har ansatt en egen produktsjef for teknologi og maskinstyring. Marcos Gonzalez (37) er ansatt i den nye stillingen fra 1. februar 2021. Han kommer fra SITECH, hvor han har jobbet som supportingeniør. Gonzales er opprinnelig fra Spania og bor nå i Oslo sammen med sin samboer og datter på ett år. Han er utdannet ingeniør i elektronikk og automasjon ved universitetet Carlos III i Madrid.

Geomatikk

SJEKK UT VÅR GEOGRAV APP

Enkel tilgang til kundeportalen for deg som jobber i felt

Skann meg

Geomatikk digitaliserer din hverdag

Enkel oversikt over planlagte, pågående og avsluttede saker

Umiddelbar tilgang til påviserordre og øvrige resultater

Rapportering av start/stopp graving ivaretar HMS-krav

Tilkalling av sikkerhetspersonell med et tastetrykk

Forenklet skade-rapportering

GRUNNARBEID: 5-10 kuldegrader og null nedbør. Gode forhold for Råde Graveservice AS og sprengningsentreprenør Petter A. Olsen AS. (Alle foto: Jørn Søderholm)

Drømmejobb i drømmeforhold

100 millioner kroner. Råde Graveservice AS har signert en kontrakt på en drømmejobb med det interkommunale VA-selskapet i Mossregionen. Skal bygge åtte kilometer DN 800 hovedvannledning. På etterjulsvinteren har de dessuten fått gjøre grunnarbeid i drømmeforhold.

Tekst: Jørn Søderholm – jos@mef.no

MOSS: – Kontrakten er virkelig det etterlengtede «lokomotivet» som er med å sikre arbeidsplassene for våre 100 medarbeidere i to nye år.

Det sier daglig leder i Råde Graveservice AS, Knut Magnus Hvidsten.

Han er både lettet og glad etter at firmaet sikret seg kontrakten på etablering av den åtte kilometer lange vannledningen fra Rygge til Vestby grense. Kontrakten på 100 millioner kroner for MOVAR IKS, Mossregionens vann, avløp og renovasjon, ble signert litt før jul.

Vi besøkte anlegget tidlig i februar. Da har det vært god framdrift, etter at de har fått jobbe effektivt under vinterlige drømmeforhold til å være på Østlandet: Kaldt, tørt og minimalt med snø.

DRØMMEJOBB

– Nå har vi sikret en stor og viktig kontrakt, som gir oss lang-

siktighet og et oppdrag der vi har spesialkompetanse. Legging av en ny hovedvannledning for Mossregionen er rett og slett en drømmejobb for oss. Vi kjenner byggherren MOVAR IKS godt etter å ha utført flere oppdrag for dem tidligere. Typen jobb passer oss også svært godt, da vi har utført tilsvarende oppdrag blant annet for Fredrikstad kommune i tillegg til flere lignende prosjekter i regionen. Vi har kompetansen og vi har utstyret for dette oppdraget. Den er dessuten i vårt hjemmemarked, sier han.

I den usikre tiden hele anleggsbransjen nå står i, kjennes det ekstra godt å hale i land en kontrakt av denne størrelsen og denne typen.

Konsernsjef Terje Andersen i gruppen som eier Råde Graveservice AS bekrefter at det var en sterk opplevelse å signere kontrakten. Den dagen ble spenningen utløst.

– Store deler av administrasjonen vår bidro med sin kompetanse på de ulike områdene for å levere et tilbud som både vi og

forts

AVDEKKING: Nå går det mye i sprengning til grøft og anleggsvei.

SPRENGER: Movar-oppdraget er en stor jobb for både Råde Graveservice og UE Petter A. Olsen AS. Bergsprengningsleder Johan Haviken (t.v.) og bergsprenger Øyvind Nygård.

byggherren skal leve godt med. Vi ser at det er stor usikkerhet i bransjen, og dermed presses også prisene til et svært lavt nivå. Det er ikke bærekraftig i det lange løp, men vi kjenner oss trygge på at vi har lagt inn en korrekt pris på denne jobben, sier Andersen.

Han peker spesielt på prosjektleder Hans Fredrik Suther. Med god erfaring fra denne type anbud bidro han i sterk grad til et godt og gjennomarbeidet konkurransegrunnlag.

Knut Magnus Hvidsten og Terje Andersen er godt fornøyd med at MOVAR IKS stilte høye krav, både teknisk og faglig.

– For oss var det en fordel. Det betyr at det kun er seriøse aktører som har mulighet til å bli med i finalerunden. Byggherrer som stiller krav er med å utvikle oss som selskap. Her skal vi skjerpe alle sanser og legge gode planer for en effektiv gjennomføring, sier Hvidsten.

STORE UTFORDRINGER

Prosjektleder Kjell Arvid Karlsen har egenhendig og fysisk gått gjennom hele den åtte kilometer lange traseen for å kartlegge topografi og grunnforhold. Da fikk han bruk for kompetanse og erfaring fra fritidslivet.

– Vi sendte ut orienteringsløper Karlsen med kamera. Da kunne vi andre sitte inne på kontorene våre og regne anbud ut fra det best mulige grunnlaget, humrer Hvidsten.

Det er en krevende jobb Råde Graveservice skal i gang med. På så mange plan.

Lengden på traseen er i seg selv en utfordring. Ledningen skal legges totalt 9,2 kilometer, hvorav 8 kilometer inngår i kontrakten for Råde Graveservice. Flere steder vil de møte store tekniske utfordringer.

BNS Miljø AS har fusjonert med Euroteknikk AS.
Vårt nye navn er Euroteknikk AS.

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/ strøsingel

**Bestill NÅ
for levering
i vinter!**

Våre sandsiloer har ståltak med grabbefeste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

UTFORDRINGER: I vinter er det mye bergsprengning. Til våren får de våtmark å bryne seg på.

BORER: Borevognfører Fredrik Bjørgulfsen trives ute.

«Her møter vi alt moder jord i Norge har å by på. Fra våtmark til skog, vei og fjell»

Kjell Arvid Karlsen.

VEI, BANE OG BRU

Blant de mer krevende strekkene er tosidig spunting og pressing under jernbanen ved Kambo. Det skal dessuten graves mellom jernbanen, Osloveien og en skråning mot den lokale Kiwi-butikken på Kambo.

Det skal etableres ei ny bru over Mosseelva der hovedvannledningen skal trekkes inn i et varerør. Det blir også graving i våtområder, der vannrørene må vektes for å holdes på plass. Rørpressing under fylkesvei og E6 ligger også inne i prosjektet.

– Her møter vi alt moder jord i Norge har å by på. Fra våtmark til skog, vei og fjell, sier Kjell Arvid Karlsen.

De store PE-ledningene ankommer riggplassene i 18-meters lengder. Her akter Råde Graveservice å engasjere en dyktig sveise-entreprenør for speilsveising av alle rørene. Det er PE som gjelder for store vannledninger, på grunn av sin fleksibilitet. Dette har Råde Graveservice lang erfaring med å legge.

Det blir også en underentreprenør som får jobben med å etablere ei stålbru over Mosseelva.

UTE: Marius Aksvik fra Rauland er en av to borevognførere på jobben.

Så snart nødvendig oppstarts-tillatelse er på plass vil Råde Graveservice starte anleggsarbeidene. Målet er derfor å starte opp rett over på nyåret, der de begynner med å skyte fjell ved Årvoll og Vålerveien.

Det er ingen ulempe at anleggsarbeidene starter på vinterstid. Ofte er det en fordel med tele i bakken, spesielt i våtområdene.

HMS OG ØKONOMI

Knut Magnus Hvidsten er tydelig på at HMS er et sterkt fokus-område i selskapet. I dette oppdraget må man også ta hensyn til turgåere, ettersom en del av traseen går gjennom det mye brukte friluftsområdet Mossemarka.

– God skilting og sikring er viktig både for oss og for de som bruker marka. Deler av traseen går langs E6 og jernbanen med mye trafikk. Da må vi gjøre alt vi kan for å forhindre skader. Vi vil at alle skal komme trygt hjem hver dag. Både de som arbeider på anlegget og de som er rundt oss, understreker Hvidsten.

– *Hva med økonomien i jobben?*

– Vi har gode muligheter for effektiv drift, men det er en risiko med varierende grunnforhold. Det aller viktigste er å unngå stans i framdriften. Vi er trygge på det vi skal levere, men det kan oppstå uforutsette hendelser. Vi lever best med god framdrift. Det

TUNG: 8 kilometer 800 vannledning er en stor og tung jobb for Råde Graveservice. Kontrakten er på 100 millioner kroner.

MEKK: Utskifting av røket slange er en rutineoppgave for Fredrik Bjørgulfssen.

oppdraget da det ble lyst ut i fjor. Til slutt var det fire aktører som leverte inn sine tilbud i den åpne anbudskonkurransen. Movar stilte en rekke tøffe krav både til tekniske og faglige kvalifikasjoner.

VEKTING AV PRIS

Det ble blant annet stilt krav om at leverandøren må kunne vise til erfaring fra tilsvarende oppdrag, opparbeidet de siste ti år. Aktører som ikke har lagt ledninger i 800 mm størrelse og i en lengde på minimum 500 meter kunne blant annet ikke delta i konkurransen. Et velfungerende kvalitetssikringssystem, god gjennomføringsevne og kapasitet var også blant kriteriene. Dermed ga Movar tydelige signaler om at det ikke kun var pris som avgjorde hvem som til slutt skulle få oppdraget.

Pris ble vektet med 70 prosent, mens oppdragsforståelse og gjennomføringsplan ble vektet med 20 prosent. De siste 10 prosentene ble fordelt mellom kompetanse og erfaring samt ferdigstillelsestid.

– Det var betydelig gap mellom laveste og høyeste tilbud. Etter en totalvurdering gikk Råde Graveservice seirende ut av konkurransen med sitt tilbud på 100 millioner kroner. Det var dette selskapet som ga oss det beste tilbudet ut fra de kriteriene som var satt, opplyser sektorsjef Kaj-Werner Grimen i Movar IKS. ■

MARKA: Flere kilometer av traseen går gjennom friluftsområdet Mossemarka.

er alltid det beste både for oss, våre underentreprenører og for byggherren. Vi vet at byggherre MOVAR IKS har høye forventninger til oss. Vi kvitterer gjerne med at vi skal levere varene også denne gang, sier han.

INTERKOMMUNAL INVESTERING

Kommunene i Mosseregionen investerer 135 millioner kroner i en ny hovedvannledning på 9,2 kilometer. Ledningen skal sikre en bedre vannforsyning til innbyggerne i Vestby og Våler kommuner.

Den nye 800 millimeter hovedvannledningen skal også sikre at vannet får to transportveier i nordre Moss, Vestby og Våler.

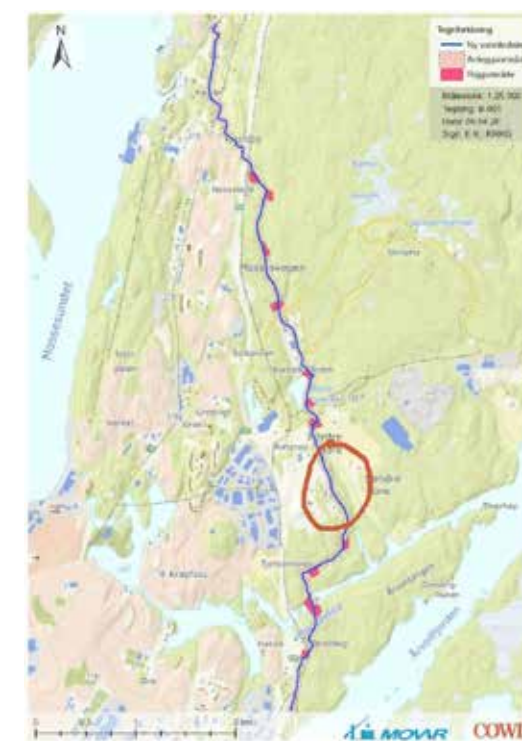
Råde Graveservice AS skal etablere første strekning på åtte kilometer de neste snaue to årene. Den siste drøye kilometeren er tenkt som et samarbeidsprosjekt med Statens vegvesen og Moss kommune, med Statens vegvesen som byggherre. Målet er at hele ledningsstrekkingen skal stå ferdig rundt årsskiftet 2022/2023.

Den nye vannledningen blir en helseviset ledning i PE, uten korrosjonsutfordringer, og med en levetid på minst 100 år. Dette er vurderinger rådgiverselskapet COWI står bak, og som byggherre Movar og entreprenør Råde Graveservice er enig i.

Det var stor interesse blant flere entreprenører for å sikre seg

LEDELSEN: F.v. prosjektleder Kjell Arild Karlsen, anleggsleder Lars Næshagen og daglig leder Knut Magnus Hvidsten i Råde Graveservice AS gleder seg til å ta fatt på etablering av 8 000 meter hovedvannledning fra Rygge til Vestby. (Foto: Odd Borgestrand)

LANG: Ledningen skal legges totalt 9,2 kilometer, hvorav 8 kilometer inngår i kontrakten for Råde Graveservice. Bildene er fra området innringet.

ENGCON DC2

Proporsjonalt styresystem med fjernsupport.

Les mer på engcon.no

Support
 Mobilapp
 Styresystem
 Låsesystem
 Joystick

Teamwork at sea

FRØY har over 60 servicefartøy spredt langs hele norskekysten. Med ulike arbeidsbåter, lektere og over 500 ansatte, hvorav over 100 er yrkesdykkere, er vi Norges største leverandør av kystnære sjøtjenester over og under vann. Ingen oppdrag er for store og ingen er for små. Ta kontakat for en uforpliktende prat.

- Kabellegging • Rørlegging • Transportoppdrag
- Bunnkartlegging • Alt innen anleggsdykking
- ROV og WASSP • Sleping • Lektere • Forankring av installasjoner

FRØY Siholmveien 34 | 7260 Sistranda
Tlf: 40 00 72 60 | e-post: post@froygruppen.no

froygruppen.no

SKOVENG

KRANSERVICE AS

Når du trenger et løft!

☎ 64 83 51 00

🌐 skoveng.no

✉ post@skoveng.no

Krantjenester og spesialtransport

Mobilkraner

Spesialtransport

Kranbiler

Teleskoptrucker

TORP MASKIN

torpmaskin.no

33 06 19 10

post@torpmaskin.no

TA KONTAKT FOR ET GODT TILBUD

Mange modeller!
Arbeidsbredder fra 3,35 til 6,70 meter.

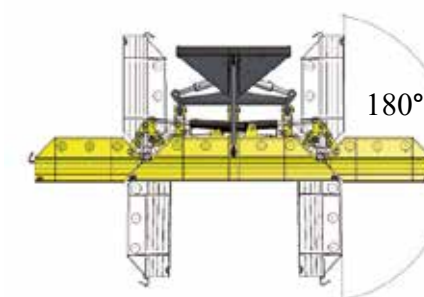

Vama U-plog

Perfekt til rydding av store plasser, samtidig som den er smidig også på trange plasser. Bladets utforming gjør at snøen «ruller» godt! Slitestålet er oppdelt i seksjoner og fjærbelastet. Fås i 9 størrelser 3,35m og til 6,70m.

Finsk kvalitet!

- Vingene svinger 180 grader
- Solid og enkelt pendel oppheng.
- Smørbar utløser bolter
- Hovedskjær svinger 45 grader H/V.
- Sikkerhetsventil på alle sylindere.
- Kan leveres med mange typer innfestninger.

SAMLET: SmartDok brukes i dag til timeregistrering. Om noen måneder kan det også brukes til HMS-delen.

MEF og SmartDok i nytt samarbeid

MEF og SmartDok har akkurat signert en ny samarbeidsavtale om KS- og HMS-system. MEF-medlemmer får en egen KS-modul i SmartDok. Gir medlemmene et bedre hjelpemiddel og den samme gode brukerstøtten som før. For de aller fleste vil avtalen bety uendret eller lavere kostnader. MEF og SmartDok er begge strålende stolte over den nye avtalen.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

ALTA / OSLO: En rykende fersk samarbeidsavtale er akkurat undertegnet mellom MEF og dokumentasjonssystemleverandøren SmartDok. Avtalen innebærer at malbibliotek og funksjonalitet i MEFs eget KS-system KSMEF flyttes over på SmartDoks omfattende HMS- og administrasjonssystem, og blir en ny KS-modul der. Den har fått navnet SmartMEF.

For mange MEF-medlemmer som i dag bruker både KSMEF og SmartDok vil det bety at man får alt i ett system, og man vil spare inn en god del kostnader. Medlemmer i MEF får betydelige rabatter på SmartDok-systemet, og betaler en fast pris pr bruker på de modulene man velger. Tilbudet gjelder MEF-medlemmer i alle bransjer, ikke bare anlegg.

Avtalen innebærer at de rabatterte prisene og den nye KS-modulen er tilgjengelig kun for MEF-medlemmer. Noe av funksjonaliteten fra dagens KSMEF-system vil også bli tilgjengelig for SmartDok-kunder som ikke er medlem i MEF.

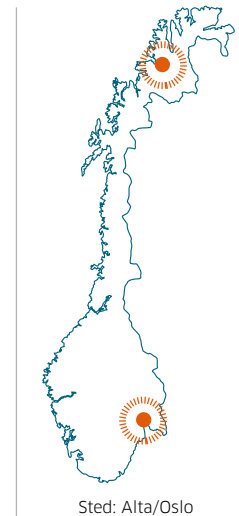
- STORT STEG

Styreleder Arnstein Repstad i MEF er storfornøyd.

– Avtalen mellom MEF og SmartDok er et stort steg for å tilby et enda bedre kvalitetssikringssystem for medlemmer av MEF. Jeg ser frem til et tett og spennende samarbeid mellom MEF og SmartDok i årene som kommer, sier Repstad.

Han mener et godt KS-system er den kanskje beste medlemsfordelen MEF kan gi sine medlemmer.

– Nå blir systemet langt bedre for alle brukerne våre, og et trekkplaster for nye entreprenører i bransjen for å bli medlem i MEF. Systemet blir rimeligere for en del

Sted: Alta/Oslo

brukere og bedre for alle, sier han.

For mange bedrifter vil det innebære en viktig forenkling i hverdagen. Mange bruker både SmartDok og KSMEF i dag. Det vil bli unødvendig om noen måneder.

– Man får samlet alt på én plass, og trenger ikke lenger to system. Samlet på én felles plattform blir det et system som både er lettere for bedriftene å bruke i hverdagen, og som også er enklere å utvikle en god og fremtidsrettet løsning på.

Det sier regionsjef Paul Olaf Baraas i MEF, som har vært sentral i utarbeidelsen og framforhandling av avtalen med SmartDok.

Han mener selv fordelene i den nye avtalen innebærer noe av det største MEF har gjort for sine medlemmer. Han mener avtalen er en av de viktigste avtalene organisasjonen har, og en av de beste medlemsfordelene MEF har å by sine medlemmer på framover.

BETALER PR BRUKER

I dag betaler bedrifter som bruker KSMEF en fast sum pr år, uansett hvor mange ansatte eller brukere man har på systemet. På SmartDok betaler man en sum pr bruker og pr modul man benytter. Der vil altså en bedrift med mange ansatte betale mer enn en bedrift med få ansatte. Kostnadmessig vil den nye samarbeidsavtalen variere ut etter størrelsen på bedriften. For de aller fleste vil det bety lavere kostnader.

Litt forenklet sagt:

- Små bedrifter som bruker KSMEF vil få lavere kostnader.
- Mellomstore og større bedrifter som bruker KSMEF og SmartDok fra før vil få grovt sett uendrede kostnader.

■ Mellomstore og større bedrifter som i dag bruker KSMEF og ikke SmartDok vil få høyere kostnader, basert på antall brukere.

– Alle får uansett et betydelig bedre verktøy der man selv velger hvor mange moduler man vil bruke, understreker Baraas.

– Hva med faglig støtte? I dag kan medlemmer som bruker KSMEF få hjelp av MEF-ansatte med god kunnskap om både medlemmer og system. Hvordan blir det i samarbeidet med SmartDok?

– Like godt eller bedre. Den faglige støtte vi tilbyr i dag er et suksesskriterium med KSMEF. Det vil fortsette også i fremtiden. Vi skal tilby faglig støtte på KS og HMS, akkurat som før gjennom vårt supportteam. Vi skal gi alle ansatte i MEF og OKAB god kompetanse på systemet, for å kunne gi den beste hjelpen også i det nye, sier han.

Hos SmartDok er man også svært fornøyd med den nye avtalen.

– Denne avtalen er vi veldig glade for å ha landet, og den betyr mye for oss. Vi har siden oppstarten i 2005 jobbet for å lage gode løsninger for maskinentreprenørene.

Over halvparten av våre kunder er nettopp maskinentreprenører, så bransjen kjenner vi veldig godt, sier administrerende direktør og grunnlegger Bjørn Tore Hagberg i SmartDok.

MEF-ER FØRSTE KUNDE

Selskapets første pilotkunde var entreprenørfirmaet Jan Opgård AS i Alta, som nettopp er en MEF medlemsbedrift. At MEF nå inngår en avtale med selskapet, ser Hagberg på som en viktig anerkjennelse av SmartDok.

– Vi skal gjøre vårt ytterste for at både MEF og deres medlemsbedrifter blir fornøyd med avtalen. Nå starter jobben med å utvikle funksjonaliteten som gjør at KSMEF-løsningen kan fases ut. Vi brenner for at kundene skal kunne levere kvalitet og drive lønnsomme prosjekter. Dette kan vi nå gjøre ennå bedre med samstemte krav og behov for en stor og viktig bransje som MEF representerer, sier Bjørn Tore Hagberg.

Et viktig mål for de to samarbeidspartnerne er å utvikle et godt, fremtidsrettet og funksjonelt KS- og HMS-system til nytte

«Langt bedre for alle medlemmene våre. Systemet blir rimeligere for en del brukere og bedre for alle»

Arnstein Repstad, styreleder i MEF

FORNØYD: Bjørn Tore Hagberg i SmartDok (t.v.) og styreleder Arnstein Repstad.

BRUKER: Hogstmaskinfører Svein Topstad i Tveitan og Bang Tynningslag bruker både KSMEF og SmartDok i dag. Han er fornøyd med at det blir slått sammen. (Foto: Bjørn Lauritzen)

for alle entreprenørbedrifter. Enten man er MEF-medlem, kunde hos Smartdok – eller begge deler. Avtalen ble offentliggjort 19. februar.

UTVIKLING 18 MÅNEDER

1. mars starter de to partnerne på en felles 18 måneder lang utviklingsperiode. Da starter utviklingen av den nye KS-modulen med innhold og funksjonalitet spesifikt for MEF i SmartDok. Et av de viktigste elementene her er malbiblioteket fra KSMEF, som skal over i den nye KS-modulen i SmartDok. Funksjonalitet vil bli sluppet etter hvert som den er klar. Etter planen skal den første MEF-spesifikke funksjonaliteten slippes i tredje kvartal i år. Allerede da vil mange mindre medlemsbedrifter kunne slutte å bruke KSMEF, og kun bruke SmartDok. Større bedrifter vil måtte vente til slutten av året eller begynnelsen av 2022 før alt er klart.

I forbindelse med dette utviklingsarbeid-

det lages det også en plan for utfasing av dagens KSMEF-system og overføring av innholdet til det nye.

– Hva med bedrifter som har sertifisering i ISO eller Miljøfyrtårn?

– Medlemmer som i dag har ISO- og

Miljøfyrtårn-sertifisering skal føle seg trygg på at det blir laget en beskrivelse og prosess som ivaretar sertifiseringer. Det vil bli mindre arbeidskrevende enn om man skulle startet på nytt, sier Paul Olaf Baraas. ■

SmartMEF

Basisen i SmartMEF-modulen er rapporter, skjemaer, bilder, maler, SJA, RUH, kvalitetsavvik, håndbøker, HMS og KS, kompetanseoversikt, MEF-bibliotek og endringsmeldinger fra dagens KSMEF.

I tillegg til basis kan man fritt velge moduler som tillegg. For eksempel:

- Timer
- Mannskapsliste
- Maskiner
- Vareforbruk
- Vareproduksjon

- Verktøy
- Ressursplanlegger
- Rodeliste
- Ordre
- HMS-reg.

Vi er ydmyke, men samtidig svært stolte av å kunne lansere **NORDICLIGHTS** i sortimentet hos Startax Maskin-Teknisk AS som en offisiell distributør!

Ta kontakt på tlf: 22 62 05 50 eller mail: post@startax.no for mer informasjon om vårt hele **NORDICLIGHTS** sortiment.

SE HELE VÅRT SORTIMENT PÅ : WWW.STARTAX.NO

HUSK AT VI LEVERER TIL FØLGENDE BRANSJER:

Personbil

Varebil

Lastebil/Buss

Landbruk

Bygg/Anlegg

Marine

Ekstralys
Arbeidslys
Varsellys
Markeringslys
Baklys
Hengerlys

Dynamo/
Alternator
Startmotor
Dynastart
AC kompressor
Servopumper

Tannstangstyring
Reimer
Egr ventiler
Bremsecaliper
Viftemotorer/
motstander

Kabler
Tilkoblingsmateriell
Stoppmagneter
Fødepumper
Slinger
Horn

Luftfilter
Drivstoffilter
Oljefilter
Veivhusfilter
Kupefilter

STARTAX
MASKIN-TEKNISK AS

www.startax.no - post@startax.no
Rosenholmveien 20, N-1252 Oslo
22 62 05 50

**R.E.B.
ANLEGG AS**

Fra hogstflater til ferdig såbed

Vi utfører nydyrking:

- Fresing av stubber, røtter og hogstavfall.
- Gjennomgraving og bortkjøring av stein.
- Steinplukking.

Ingun Bakstad
950 31 144
post@rebanlegg.no

VINGE
maskin as

Salg og service

Tlf. 913 34 440
post@vingemaskin.no
www.vingemaskin.no

PRIMUS MOTOR: Elise Rasmussen (32) står bak den populære gruppen Anleggskvinner på sosiale medier.

– Sammen blir vi sterkere

Sakte, men sikkert blir det stadig flere kvinner i anleggsbransjen. En egen gruppe på sosiale medier – Anleggskvinner – er i ferd med å vokse seg stor. Primus motor Elise Rasmussen (32) håper det vil føre til økt rekruttering.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

I skrivende stund er det ganske nøyaktig to år siden gruppen «Anleggskvinner» så sitt lys. I dag går det knapt en dag uten at en utvalgt dame i gruppa legger ut bilder og videoklipp på Snapchat fra sin arbeidshverdag. Tusenvis av mennesker følger spent med, og kommentarene og tilbakemeldingene hagler. Vi tok turen til Elverum for å møte Elise Rasmussen, en av grunnleggerne av, og primus motor for Anleggskvinner. Hun er vanligvis travelt opptatt med å kjøre brøytebil for Svevia, men midt i en periode med lite snø tok hun seg god tid til en prat med Anleggsmaskinen.

STARTET I 2019

– Hva var bakgrunnen for at Anleggskvinner ble startet?

– Det var en januardag i 2019, og jeg var ute og brøyt på riksvei 3. En venninne av meg, Christel Niskavara, satt på med meg, for

hun hadde fri den dagen. Vi begynte å prate om Snapchat, og at det var mange jenter som drev med det. «Tenk om det hadde vært en egen «snap»-gruppe bare for jenter i mannsdominerte yrker», sa vi. Det er jo ganske mange av oss, men vi er spredt rundt i landet og kjenner som oftest ikke til hverandre. Så vi bestemte oss der og da for å lage en slik gruppe, forteller Elise engasjert.

– Vi snakket om navn, og fant fort ut at «Jenter i mannsdominerte yrker» ble litt tungvint. Til slutt falt vi ned på det enkle og greie navnet «Anleggskvinner», og Christel opprettet en gruppe både på Facebook og Snapchat, samt en egen e-postadresse, med én gang, mens vi satt der i bilen.

30 000 VISNINGER

Litt senere ble også Instagram innlemmet i satsingen, og siden

FORTS

TØFFE DAMER: Dette er slagordet til Anleggskvinne-gruppa.

STADIG FLERE: Her, og på de neste sidene, er et lite utvalg av jentene som har bidratt i Anleggskvinne-gruppa.

har dette sakte, men sikkert bredt seg utover det ganske land. Ja, faktisk utenfor landegrensene også.

– Vi har ca. 3700 følgere på Snapchat, og noe færre på Facebook og Instagram. Men det er «Snap» som er hovedkanalen, og enkelte av «storien» der har hatt over 30 000 visninger. Hittil har rundt 150 jenter delt bilder og videoer fra arbeidshverdagen sin på Snap. Noen har gjort det kun én dag, mens andre har faste dager, f.eks. annenhver uke. Til å begynne med måtte vi lete opp jentene på ulike sosiale medier. Vi sendte meldinger på Messenger til de vi fant som jobbet i mannsdominerte yrker, og spurte om de ville bidra, forteller Elise.

– Det kunne være litt vanskelig å få folk til å «snappe» sånn i starten, men når vi spurte dem direkte så ble de som regel med. Likevel er jo noen mer beskjedne enn andre og ønsker kanskje ikke å stikke seg fram på den måten. Folk er forskjellige, og det respekterer vi selvfølgelig. Det var heller ikke så mange som fulgte gruppa i begynnelsen. Vi følte at vi snappa «for døde ører», og vi lurte en stund på om vi i det hele tatt skulle fortsette. Men det har tatt seg gradvis opp. Nå er folk kjempeaktive, og det er alltid mange som svarer og kommenterer. Vi har til og med fått følgere i Tyskland og Sverige! Vi hadde faktisk ei svensk jente som «snappa» en dag for ikke lenge siden, og det gikk kjempebra, sier Elise fornøyd.

RUNDT HALVPARTEN ER MENN

– Hva er kriteriene for å være med i denne gruppa? Og menn kan ikke være med, eller?

– Det eneste kriteriet er at du jobber i et mannsdominert yrke, som anlegg, transport, bygg og industri. Vi har også kvinnelige bønder som er med og snapper, samt en matros og steinhugger i Nidarosdomen, så det er ganske variert. Enkelte har vi måttet si høflig nei til, for eksempel frisører, som jo ikke faller inn under mannsdominerte yrker, sier Elise.

IKKE PASSENDE?: Elise har alltid vært bil- og motorinteressert, men fikk høre at hun burde holde seg til hest. Det var liksom mer passende for en jente.

BRØYTING: Elise er arbeidsleder og lastebilsjåfør for Svevia. På vinteren går det mest i brøyting. Her kjører hun en Scania 540.

– Når det gjelder menn, er de velkomne til å følge gruppa, men de får ikke lov til å snappe selv. Det er faktisk ganske mange menn som er med; siden folk har brukernavn er det ikke godt å vite nøyaktig, men jeg antar at rundt halvparten av følgerne er menn. De har jo mye å komme med de også, og vi kan helt sikkert lære mye av dem.

MYE LOGISTIKK

– Det må jo kreve mye jobb og tid å administrere dette?

– Det er klart det tar en del tid. Det blir noen skippertak, hvor jeg setter meg ned og sender meldinger til alle som jeg håper kan tenke seg å snappe. Så fører jeg det opp i denne avtaleboka her, som faktisk er sponset av mamma, sier Elise med det stort smil og trekker en liten bok opp fra lomma. Hun har fått med seg Kristina Elisabeth Kristoffersen til å hjelpe seg med å administrere Facebook- og Snapchat-gruppen, mens Betina Fredheim er «Instagram-guru» og styrer den delen. Christel Niskavara, som startet det hele sammen med Elise, ga seg for et års tid siden, men det er mulig hun blir med igjen.

– Vi har en gruppe med faste jenter, som ruller på å snappe. Så er det stadig noen nye som prøver seg også – heldigvis. Og så hender det at noen som har sagt ja, sender en melding i siste lita om at de

«Vi jenter bør holde litt sammen, støtte hverandre, løfte hverandre fram, snakke med hverandre, ikke om hverandre, være positive, bli sterkere sammen.»

ikke tør likevel. I snitt er det en som snapper sånn ca. annenhver dag. Det blir mange meldinger og mye logistikk, sier hun.

– Jeg fått enkelte tilbakemeldinger om at man ikke bør snappe mens man kjører bil. Det var bakgrunnen for at jeg utarbeidet en liste med 12 kjøreregler som jeg sender på e-post til alle som skal snappe. Der står det blant annet at de må følge gjeldende trafikk-regler, at de må tenke på HMS og, ikke minst, at de må huske at de representerer en arbeidsgiver. Det de sier og gjør, kan faktisk påvirke jobben, forteller Elise.

DICKPICS

– Hva slags kommentarer kommer inn til jentene som snapper?

– De som snapper får generelt mye respons. Hvis jeg stiller spørsmål når jeg snapper, så får jeg alltid masse svar. Da deler jeg det gjerne videre så alle får se, men sensurerer navnet på de som har svart.

– Ellers så kommer det jo inn enkelte uønskede meldinger fra menn der ute av og til. Det var nok verre i starten, men vi har måttet blokkere noen brukere på grunn av dårlig oppførsel. Noen tok for eksempel stadig screenshots av knappene våre, og det likte ikke jentene noe særlig. Noen av jentene har også mottatt «dickpics», og det er ikke noe vi setter pris på. Jeg ber jentene si ifra til dem som har sendt det at det er ulovlig. Og så blir de selvfølgelig blokkert – og de får ingen nye sjanser. Når det er sagt, er jo heldigvis de aller fleste snille og greie, og tilbakemeldingene er stort sett bare hyggelige og saklige. Når det kommer meldinger av typen «du er pen» eller «så fin du er», så skriver jeg stort sett

«tak» tilbake. Det er jo hyggelig å høre det, selv om det hadde vært enda hyggeligere å høre at jeg var flink i jobben min. Det er jo arbeidshverdagen som er poenget her.

VIL VISE AT VI OGSÅ KAN

– Når du nå er inne på det; hva er egentlig hensikten, eller målet, med Anleggskvinner?

– Det er hovedsakelig for å skape et nettverk. Å vise at vi faktisk er ganske mange kvinner i disse yrkene – og vi blir stadig flere. Vi vil vise at vi også kan! slår hun fast.

– Noen av oss har nok også litt dårlige erfaringer med å være den eneste jenta på arbeidsplassen. Jeg endte for eksempel alltid opp med å måtte vaske bilene et sted jeg jobba, sikkert fordi jeg var jente. Da ble jeg drittlei av å vaske bil! Et annet sted jeg jobba for en del år siden, ble en eldre mann skikkelig snurt hver gang jeg satte meg inn i trucken. Jenter skulle liksom ikke kjøre truck; vi skulle bare sitte bak kassa. Vi jenter bør holde litt sammen, støtte hverandre, løfte hverandre fram, snakke med hverandre, ikke om hverandre, være positive, bli sterkere sammen. Det kan denne gruppa forhåpentligvis bidra til. I tillegg håper jeg at den kan føre til at flere jenter har lyst til å begynne å jobbe anleggsbransjen og de andre mannsdominerte yrkene, sier hun.

– Akkurat nå har vi gjort et poeng å få jenter over på yrkesfag, og vi har en slags kampanje hvor vi fremmer yrkesfag generelt, og minner bl.a. om søknadsfristen 1. mars. Tidligere har vi også hatt egne temauker, med gravemaskin, dumper, billakker og bondeyrket. Vi har også hatt en egen «mammauke», for å sette

VIKTIG BIDRAG: Kanskje kan Anleggskvinner-gruppen bidra til at flere jenter tar sjansen på å begynne i et mannsdominert yrke. Elise Rasmussen håper det.

fokus på utfordringene man støter på som mamma i disse yrkene. Det krever sitt med henting og levering av både ett og to og tre barn når man jobber turnus og til dels ugunstige arbeidstider, sier Elise, som selv har tre barn og vet godt hva hun snakker om.

ENESTE JENTA

Elise er nygift og bor på Rena med sine tre barn. Opprinnelig er hun fra Tana i Finnmark, men det er det ingen som kan høre når hun snakker.

– Vi flytta til Klofta da jeg var sju år gammel, og senere til Rena, der jeg bor fremdeles. Allerede første dagen på skolen på Jessheim fikk jeg høre fra de andre barna at jeg snakka «rart», så jeg la om dialekta mi tvert, forteller hun.

Det var lenge lite som tydet på at hun skulle ende opp i anleggsbransjen.

– Jeg søkte først på allmennfag på videregående, men endte opp med å ta mekanikerlinja – det som heter TIP i dag. Jeg har alltid hatt bil- og motorinteresse, og jeg maste lenge om å få kjøre motocross, men foreldrene mine sa at jeg fikk holde meg til hest. Det var liksom mer passende for en jente. Men selv om jeg kan ri på én hest, vil jeg også gjerne kjøre noe med mange hester, sier hun og ler.

Til Vg2 søkte hun billakkeringslinja, men kom i stedet inn på andrevalget, transportfag. Etter endt skole har hun jobbet på lager, bensinstasjon, barnehage og som tippbil- og brøytebilsjåfør hos Maskin-Transport, før hun begynte hos Svevia i fjor høst.

– Jeg er arbeidsleder og lastebilsjåfør på Svevias driftskontrakter på riksvei. Jeg kjører brøyting nå på vinteren og ellers går det i inspeksjon, veivokting, sjekking av brøytestikker og plukking av søppel og døde dyr langs veien, for å nevne noe. Det er mer enn nok å gjøre. Vi er 14 stykker her, inkludert seks brøytesjåfører, men jeg er den eneste jenta som jobber ute, forteller hun.

Kanskje kan Anleggskvinner-gruppa bidra til at det etter hvert blir flere? ■

PROCUT **dieselfilter**

fjerner vann og partikler

30 micron

70 liter per minutt

Se alle våre kampanjer på dieseltank.no

120 kubikkmeter overvann under parkeringsplass

Vestfold-entreprenør Ektvedt AS bygget 120 kubikkmeter fordrøyningsmagasin. Med Wavins nye AquaCell overvannskassetter gikk det kjøpt og greit.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

TØNSBERG: – Dette var gøy å være med på! Et utrolig bra produkt å jobbe med, sier maskinfører Sindre Rysst i Ektvedt AS.

På Sandeåsen er Vestfold-entreprenør Ektvedt AS godt i gang med grunnarbeider til et boligprosjekt. Her bygger Sandeåsen Utvikling AS 22 boliger på et 6250 kvadratmeter stort område.

Lokal overvannshåndtering blir mer og mer aktuelt. I dette prosjektet på Sandeåsen er det strengt nødvendig å ta hensyn til overvann i området. Konsulent Asplan Viak har fått hjelp av Norsk Wavin AS til å utarbeide forslag til et underjordisk magasin bestående av overvannskassetter.

TO KASSETT-SYSTEMER

Norsk Wavin AS tilbyr to forskjellige varianter av overvannskassetter; Q-Bic Plus og AquaCell. I dette tilfellet ble det valgt å bruke AquaCell, et nytt produkt i Wavins portefølje som ble lansert i fjor høst. Produktsjef Vidar Handal i Norsk Wavin utarbeidet et forslag til konsulent som inngikk i beskrivelsen av prosjektet.

– Dette magasinet skulle etableres under en parkeringsplass. Derfor er det veldig viktig å kunne dokumentere styrkeegenska-

per til kassettenes med hensyn til trafikklast over lengre tid, sier Vidar Handal.

Her benyttet man en formel som beregner for 50 års langtidslast. Den vil være godkjent for 20 tonn aksellast med 83 cm overdekning. Magasinet svelger unna 120 kubikkmeter vann.

SPARER TID

– Det er veldig tidsbesparende og enkelt å bygge magasin med dette systemet sammenliknet med tradisjonelle metoder. Dette er det første kassettprosjektet vi har gjort. Vi er meget godt fornøyd, og gjør det gjerne igjen, sier maskinentreprenør Ektvedt AS i en pressemelding fra Norsk Wavin.

Ektvedt har lang erfaring med grunnarbeid, etter å ha arbeidet med det siden 1997. Norsk Wavin arrangerte i januar et webinar spesielt for MEF-medlemmer om overvannshåndtering. Her ble spesielt bruken av kassetter belyst som løsning.

– Et godt alternativ til tunge betongløsninger eller overvannsgroper som etter noen år er fylt med slam. Vi kjører gjerne flere slike webinarer, sier Petter Lieth. Han er salgssjef VA i Norsk Wavin. ■

LAST: 20 tonn aksellast med 83 cm overdekning. Beregnet for 50 års langtidslast.

KVIKT: 120 kubikkmeter ble montert på en formiddag. Maskinfører Sindre Rysst bidro gjerne i gropa under byggingen.

NYTT: Magasinet ble bygget med AquaCell, et nytt kassettsystem Norsk Wavin introduserte i fjor høst.

KROKKASSER.NO

Stort lager – rask levering

Import/salg av
krokkasser og NC-hengere

se mer på www.krokkasser.no

post@krokkasser.no – 911 90 404

Rørprodusent med komplett miljødokumentasjon – også i installasjon

Nå kan leverandørene i Basal lage en komplett, uavhengig kontrollert EPD miljødokumentasjon på sine rørprodukter. Inkludert miljøbelastningen fra arbeid i installasjonsfasen og hele rørets levetid.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

– Etterspørselen etter miljødeklarasjoner rettet mot betongvarer til VA øker. Sammen med Basal tilbyr vi nå miljødeklarasjoner – såkalte EPD-er – som åpent oppsummerer miljøprofilen for våre produkter.

Det opplyser Loe Rørprodukter AS i en pressemelding.

Eier Lars Loe i Loe Rørprodukter sier seg her svært så fornøyd med å kunne tilby EPD-er til sine kunder. Basal har sammen med Betongelementforeningen og Fabeko laget en EPD-generator – et digitalt regneverktøy – sammen med LCA.no AS.

Det er dette regneverktøyet som nå gjør det det mulig for betongrør-leverandører å dokumentere miljøpåvirkning fra betongrør og -kummer med EPD miljødeklarasjoner. Ikke bare for selve produktet, men også for jobben med å installere det.

Verktøyet er tilgjengelig for Loe Rørprodukter og alle øvrige leverandører under Basal-paraplyen.

EPD PÅ PROSJEKT

Når man snakker om miljøpåvirkningen i en komponent som skal brukes i et bygg – la oss for eksempel si et vindu – så vil miljøpåvirkningen hovedsakelig ligge i produksjon og transport av vinduet til byggeplass. Jobben med å montere vinduet har en helt minimal påvirkning.

På rør og kummer i en VA-installasjon er det ganske annerledes. Her vil jobben med installasjon av produktet – graving, løfting, massehåndtering og igjenfylling – gjøres med mye tungt utstyr. Dermed vil miljøpåvirkningen være større. Hvis vi legger til at rørene skal omfylles med pukk av fineste slag – eksempelvis 8-11 eller 8-16 – så vil miljøpåvirkningen øke ytterligere gjennom uttak, knusing og transport av pukken til grøfta.

Alle disse faktorene må inn i regnestykket for at miljødokumentasjonen skal bli riktig – og byggherren fornøyd. Miljøprofilen til betongvareprodukter påvirkes av både prosessen frem til ferdig produkt, transport, installasjonsfasen og hele produktets levetid.

LCA-analysene og EPD-dokumentasjonen for betongvarer kan med det nye regneverktøyet beregnes og utarbeides spesifikt for hvert prosjekt, med riktig EPD-dokumentasjon på akkurat *den* rørledningen ferdig installert langs akkurat *den* veien. Med akkurat *de* maskinene og lastebilene i arbeid, med pukk eller stedlig masse.

DOKUMENTASJON: Rørprodusenter i Basal tilbyr nå EPD-dokumentasjon på sine produkter – inkludert utslipp i installasjonsfasen. (Alle foto: Jørn Söderholm)

HELHET: Alle faktorer i produksjon og installasjon må inn i regnestykket for at miljødokumentasjonen skal bli riktig – og byggherren fornøyd.

– Vi har muligheten til å utføre LCA-analyser som presist belyser alle utslipp i forbindelse med den enkelte rørinstallasjonen, sier markedsansvarlig Jon Arild Holte i Loe Rørprodukter.

EPD-generatoren har i tillegg en egen analysemodul som gjør det mulig å sammenligne ulike bruk av innsatsfaktorer:

■ Ulike betongresepter.

■ Ulike transportalternativer.

■ Ulike alternativer på maskinpark og energiform i installasjonsarbeidet.

■ Omfylling ved gjenbruk av oppgravde masser eller knust pukk. – Slik kan man avdekke store utslagsgivende Co2 utslipp. På denne måten kan vi sammen med entreprenørene optimalisere

UTSLIPP: Produkter i VA-systemer har ofte større utslipp i installasjonen enn i produksjonen.

QuickChange®

Neste generasjons helautomatiske hurtigkoblings-system er her!

Se hva sjåførene selv mener på rototilt.no/quickchange

Open-S – den åpne bransjestandarden for helautomatiske maskinfester. Les mer på www.opens.org

rototilt.no

RØR: Betongrør på vei ut av maskinen hos Loe Rørprodukter AS. (Foto: Loe)

ANALYSE: – Vi kan utføre LCA-analyser som presist belyser alle utslipp i forbindelse med den enkelte rørinstallasjonen, sier markedsansvarlig Jon Arild Holte i Loe Rørprodukter. (Foto: Basal)

prosessen, og sørge for et lavest mulig CO2 fotavtrykk i hele installasjonen. Med presis dokumentasjon tilpasset hvert enkelt prosjekt, sier Holte.

GROVE OMFYLLINGSMASER

Analyseverktøyet Basal-leverandørene nå har til rådighet synliggjør hvilke muligheter som ligger i å optimalisere installasjonsfasen. Betong har et "rykte" på seg som et materiale med høye utslipp av klimagasser fra sementproduksjonen. På den annen side har betongprodukter stor styrke og kan omfylles med grove oppgravde masser.

– Andre produkter har strengere krav til omfyllingsmasser, som gjør det mindre egnet å gjenbruke oppgravde masser. Man må isteden benytte finere og dyrere fraksjoner, som pukk fremstilt

på pukkverk. Slike masser må i mange tilfeller også transporteres langt, som medfører ytterligere økte utslipp som må med i beregningene. Bruk av grove masser gir økt bæreevne og kan gjenbrukes i større grad. Når vi i samarbeid med kunden ser på de prosjektspesifikke deklarasjonene for våre produkter, ser vi at bruk av grove masser under installasjon gir stor miljøgevinst og god økonomi i prosjektetene, sier Holte.

I forrige utgave skrev vi om en ny masteroppgave skrevet av sivilingeniør Inga Rise. Her "avsløres" det at det foregår en storstilt sløsing med høyverdig pukk i rørgrofter, fordi kommunene er lite villige til å vurdere alternativer. Basals regne- og analyseverktøy kan altså – blant annet – synliggjøre forskjeller i utslipp ved bruk av ren pukk, sammenlignet med bruk av stedlige maser. ■

Løftemagneter og Metallseparatorer

Egen produksjon, reparasjon og service

elmemagnets.com

info@elmemagnets.com

Tel: +46 476-150 05

ÄLMHULTS EL-MEK AB

TRAKTOR: Traktorer og maskiner skal ha minst steg 4, lastebiler Euro 6. Traktoren på bildet tilhører Kvina Maskin AS. (Foto: Øystein Røynestad, Kvina Maskin AS)

Én kontrakt blir delt opp i 16

Agder fylkeskommune har lyst ut vinterdrift i Sirdal. Det som var én kontrakt blir nå delt opp i 16. Senere ventes andre kontraktsområder i Agder å bli delt opp på samme måte.

Tekst: Jørn Söderholm

STIKK: Det er lyst ut én kontrakt på hjullastere og veihold, renhold, kantslått, vinterfresing og brøytestikk i Sirdal. (Foto: JDD Maskin AS)

«Vi får veldig positive tilbakemeldinger fra medlemmer lokalt når vi nå ser resultatet.»

Julie Rosenlind Falch

TONSTAD: Statens vegvesen gjorde det i Setesdal. Nå vil Agder fylkeskommune gjøre det i "nabodistriktet" Sirdal.

Hva da?

Byggherrestyrt vinterdrift, oppdelt i mange mindre kontrakter. Veldig mange. Det som til nå har vært én kontrakt har faktisk blitt delt opp i totalt 16 kontrakter. Det melder nettstedet Veier24.

– Ja, det stemmer. Vi skal prøve ut byggherrestyrt modell med driftskontraktene i Sirdal. Nysatsingen bygger på regionplanen for Agder fylkeskommune. Der er det blant annet et mål å ta hele fylket i bruk. Derfor vil vi bruke flere små og lokale entreprenører, sier prosjektkoordinator Brede Høygilt i Agder fylkeskommune.

MER IGJEN FOR PENGENE

– Prisutvikling har vært svært høy de siste årene, spesielt for vinterdrift. Vi tror at hvis vi tar risikoen og styrer kontraktene selv, så får vi mer igjen for pengene, sier Høygilt til Veier24.

Han anser det som et spennende prosjekt. Fylkeskommunen erkjenner at det vil kreve mer av den som organisasjon, siden det innebærer en helt annen deltagelse. Men involverte fagfolk ser lyst på det.

– I Sirdal er det et stort sett lavtrafikkert veinett. ÅDT (Årsdøgntrafikk) er på rundt 2000 på det meste, og veien skal være enkle

å drifte og vedlikeholde. Vi har samarbeidet med Lastebileierforbundet og MEF. De er svært positive til løsningen, sier han.

Opplegget blir mer eller mindre som i Setesdalen: Byggherren bestiller alt arbeid, kaller ut og kaller inn operatørene, og følger dem opp.

– Vi tar mye av den risikoen som en stor entreprenør ellers har i de store kontraktene. De små, lokale entreprenørene stiller med maskin og utstyr og er tilgjengelige, sier Høygilt.

INNTIL ÅTTE ÅRS VARIGHET

Kontraktene er lagt opp med fem års varighet, pluss to års gjensidig opsjon og enda et år med ensidig opsjon. Totalt 16 kontrakter, samt én kontrakt for å holde strømasser med lager og opplastingsmaskin på fire lokasjoner. Etter hvert kommer også en asfaltkontrakt og en kontrakt for fjellrensk og tunnelvask.

■ Én hovedkontrakt for mannskap og maskiner.

■ Én kontrakt på hjullastere og veihold, renhold, kantslått, vinterfresing og brøytestikk.

■ 14 rene vinterkontrakter på roder.

De 14 rodene er forholdsvis korte strekninger å brøyte. Total ca 300 kilometer fylkesvei samt 6,5 kilometer gang- og sykkelvei. FV 42 og 45 er de største ferdsselsårene i området. Geografisk

omfatter kontraktene den Vegvesen-kontrakten som Risa har i dag, og som utløper til sommeren.

På alle kontrakter stilles det krav om Euro 6 på lastebil og minimum steg 4 på maskiner og traktorer.

RISA BØD PÅ ALLE

Tilbudsfristen på kontraktene var i januar. Risa AS fra Nærbo på Jæren var den eneste som la inn tilbud på alle. For øvrig fikk fylkeskommunen inn tilbud på alle kontrakter, fra en rekke lokale og regionale entreprenører. Flere av disse er medlemmer i MEF.

Da dette ble skrevet var det ikke klart hvem som vinner de enkelte kontraktene.

Julie Rosenlind Falch er MEFs distriktssjef i Agder. Hun er strålende fornøyd. Ikke bare med den nye kontraktsinndelingen i Sirdal, men også med at den inndelingen er en del av Agder fylkeskommunes overordnede kontraktsstrategi.

– Helt konge! Dette har vært en veldig givende prosess å være med på. Vi får veldig positive tilbakemeldinger fra medlemmer lokalt når vi nå ser resultatet. Dette gjør at mange flere medlem-

TILBYDER: Kvina Maskin AS i Kvinesdal har lagt inn tilbud på flere av kontraktene i Sirdal. (Foto: Øystein Røynestad, Kvina Maskin AS)

DRIFT: I dag er det én stor kontrakt. Nå har Agder fylkeskommune lyst ut 16 kontrakter i byggherrestyrt driftsmodell i Sirdal. (Foto: JDD Maskin AS)

mer kan være med på disse kontraktene. Lokale bedrifter, som er avhengige av den typen arbeid. Dette er vi veldig godt fornøyd med, sier hun.

GODT SAMARBREID

Distriktssjefen skryter av både fylkeskommunen som oppdragsgiver, av NLF som samarbeidspartner i prosessen og av forarbeidet hennes forgjenger i MEF har gjort.

– Svein Myhrvold har gjort mye arbeid med dette fra MEFs side. Det har vært et fruktbart samarbeid med NLF. Det er svært positivt at lokale krefter fra både NLF og MEF har fått bidra i prosessen. Det har gitt gode resultater, sier Julie Rosenlind Falch.

I oktober arrangerte NLF og MEF et kveldsmøte for en utvalgt gruppe medlemmer som har interesse for denne type kontrakter. På møtet ble en god del av rammebetingelsene for kontraktene diskutert, og deretter oversendt fylke i en felles tilbakemelding fra MEF og NLF.

FLERE SENERE

Utlysningen som har kommet nå i vinter har i store trekk fulgt innspillene fra MEFs og NLFs medlemmer.

Dersom den byggherrestyrte driftingen av Sirdal fungerer godt ligger det i Agder fylkeskommunes planer å utlyse flere kontraktsområder på samme måte, etter hvert som dagens kontrakter utløper:

■ Mandal og Åseral i 2022.

■ Flekkefjord i 2023.

■ Arendal og Åmli i 2024.

Det hører med til historien her at fylkesveinettet i Agder er i kraftig vekst. Dagens E39 blir nemlig gjort om til fylkesvei når Nye Veier åpner nye E39 Kristiansand-Mandal i 2022. ■

Snart kan du ta fagbrev i anleggsrørleggerfaget

Bransjen har etterspurt det lenge, og det har vært jobbet med siden 2014. Nå er anleggsrørleggerfaget endelig klart for lansering. Læreplanen fastsettes denne våren og vil kunne tas i bruk av lærebedrifter høsten 2022.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Det har manglet en offentlig yrkesutdanning for utførelse av VA-anlegg i Norge. Det får vi endelig nå. For VA-bransjen er dette et stort kompetanseløft og en seier, sier Finn N. Bangsund. Han er leder for næringspolitikk og kompetanse i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), og han har vært involvert i arbeidet med det nye faget i en årrekke.

ØKT KVALITET

Allerede på 1980-tallet så bransjen et behov for opplæring innen VA-anlegg. Dermed ble den private sertifiseringsordningen ADK etablert. ADK står for «anlegg, drift og kontroll», og ADK-sertifikatet dukket opp i 1989, da "forskriften om ADK-opplæring" ble innført. Forskriften var hjemlet i forurensningsloven, og det var da Statens forurensningstilsyn (SFT) som hadde ansvar for ADK-ser-

tifikatet, som i utgangspunktet gjaldt legging av avløpsledninger. "ADK-forskriften" ble imidlertid opphevet i 1999, men ordningen ble videreført i "Opplæringsordningen for ADK1-kompetanse", som er underlagt Norsk Vann.

– Frem til nå har vi altså kun hatt denne private sertifiseringsordningen, som i dag forvaltes av Norsk Vann. Nå får vi endelig en offentlig utdanning som i enda større grad vil gi den kompetansen som entreprenørene har etterlyst og trenger ved utførelse av VA-prosjekter. Dette vil føre til økt kvalitet på utførelse av VA-arbeider, slår Bangsund fast.

OGSÅ FOR «NO-DIG»

Etableringen av det nye anleggsrørleggerfaget har tatt sin tid. Allerede i 2014 var VA-ressursgruppen i MEF i gang med arbeidene.

NYTT FAG: Nå kommer den etterlengtede offentlige yrkesutdanningen for utførelse av VA-anlegg. Dermed blir det snart mulig å ta fagbrev i anleggsrørleggerfaget. (Foto: Runar F. Daler).

LÆREPLAN: Læreplangruppen, i regi av Utdanningsdirektoratet. Fra venstre: Lars Petter Andreassen (Fyllingen Maskin AS), Marin Andersen (Rørentreprenørene Norge), Anders Nordhagen (NCC) og Henning Olsen (skoleverket). (Foto: Finn N. Bangsund).

En som satt VA-gruppen allerede da, og som fremdeles gjør det, er Peer-Christian Nordby, markedssjef hos Olimb Rørfornyng.

– Jeg har vært med i dette arbeidet helt fra i starten av, og det har hele tiden vært et bredt og stort engasjement for denne fagutdanningen. Til å begynne med trodde vi vel det skulle ta et par års tid, men det har vært et langt lerret å bleke. Kompetansen rundt VA-anlegg har vært mangelfull, og jeg tror nok hele bransjen har sett behovet for et fagbrev på dette området, sier Nordby.

– Dette er like aktuelt for oss som driver mye med gravefrie metoder, eller no-dig, som det ofte kalles. Vi hadde et generasjonskifte for noen år tilbake og da forsvant mye av denne kompetansen. Vi gleder oss derfor veldig til dette faget er oppe og går. Og nå ser det jo endelig ut til at det snart skjer, sier han.

OPPLÆRLING I BEDRIFT

Kalkulator og rørleggermester i Fyllingen Maskin, Lars Petter Andreassen, har også vært med lenge. Han sitter også i VA-ressursgruppen, og har deltatt i læreplangruppen i regi av Utdanningsdirektoratet, på forslag fra MEF.

– Det har vært veldig kjekt å få være med på dette arbeidet, i en

STORT KOMPETANSELØFT: – For VA-bransjen er dette et stort kompetanseløft og en seier, sier Finn N. Bangsund. Han er leder for næringspolitikk og kompetanse i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF). (Foto: Jørn Söderholm).

KREVER KOMPETANSE: Det kan være mye å holde styr på nede i en grøft. Det har vært et bredt og stort engasjement fra bransjen for å få på plass den nye fagutdanningen. (Foto: Runar F. Daler).

gruppe hvor alle har solid erfaring fra VA-arbeid i grøft, og hvor vi ser at det er et stort behov for en egen utdanning av mannskap til denne typen rørleggerarbeid, sier han.

– Arbeidet med å få etablert et eget anleggsrørleggerfag har organisasjonene jobbet med i noen år, mens læreplangruppen hadde sitt første møte i mars 2019. Det har vært noen utfordringer i forbindelse med språkvask og oversettelse til nynorsk, blant annet med faguttrykk som fikk nye betydninger, men til slutt ble det bra. Faget er svært omfattende og Vg3-opplæringen skal skje i bedrift. Læreplanen fører til ca. 30 kompetansemål, og siden ikke alle bedrifter utfører alle typer arbeid som inngår i kompetansemålene, er de delt opp i «skal kunne» og «skal ha kjennskap til», forteller han.

FØRSTE FAGBREV VÅREN 2023

– Hvordan er tidsperspektivet videre for denne fagutdannelsen, og hva vil dette bety for kompetansen og kvaliteten på jobben som gjøres?

– Det tas sikte på å publisere læreplanen etter påske i år, i relativt god tid til at kompetansemålene i læreplanen kan brukes

FORTS

i yrkesfaglig fordypning på Vg1 og Vg2. Læreplanen kan tas i bruk av lærebedrifter fra høsten 2022, og praksiskandidater vil trolig kunne ta eksamen i anleggsrørleggerfaget allerede våren 2023, sier Andreassen.

– Med denne fagutdanningen vil det bli økt fokus på kvalitet i både produkter og utførelse. Husk at det som utføres skal holde i minst 100 år. Store samfunnsøkonomiske verdier skal håndteres og tas vare på, og det å få en egen utdanning på dette vil absolutt bedre kompetansen på utført VA-arbeid, sier han bestemt.

– **INGEN KONKURRANSE TIL ADK**

– *Hva vil skje med ADK1-sertifiseringen, nå som anleggsrørleggerfaget innføres?*

– ADK1 kommer vi til å ha behov for i mange år fremover. Det vil fortsatt være mange som vil klare seg med ADK1-kurs for å utføre oppdrag. Men nå får vi altså endelig en ordentlig offentlig utdanning innen faget, sier Lars Petter Andreassen.

– Jeg ser ikke at det nye fagutdanningen er noen konkurranse til ADK1-ordningen. Det er et enormt behov for denne kompetansen, så vi kommer til å trenge begge deler i mange, mange år framover, stemmer Peer-Christian Nordby i.

– ADK1 vil nok bli værende akkurat som nå i mange år til, sier også MEFs Finn N. Bangsund, og fortsetter:

– Men nå som vi endelig har fått en offentlig godkjent utdanning, så er det viktig at kommunene der ute blir kjent med den, og etter hvert begynner å stille krav om det. Så vi håper at kommuner som har stilt krav om ADK1 i mange år, nå på lik linje vil stille krav om fagbrev som anleggsrørlegger, sier han.

NORSK VANN POSITIVE

– *Hva sier så Norsk Vann, som forvalter ADK-ordningen, om at det nå kommer et eget anleggsrørleggerfag, som en offentlig utdanning?*

– Norsk Vann er svært positive til etableringen av ny fagutdanning som anleggsrørlegger, og ønsker den velkommen. Vi ønsker at den nye utdanningen skal møte bransjens behov og bidra til et løft for kompetanse hos utførene anleggsarbeidere i grøfta. Tilegning av nødvendig teoretisk og praktisk kunnskap for å utføre faget er viktig, for å sikre best mulig kvalitet og lengst mulig levetid for våre VA-ledningsanlegg, sier Thomas Breen, direktør i Norsk Vann.

VIKTIG: VA-anlegg landet rundt representerer store samfunnsøkonomiske verdier som skal håndteres og tas vare på. (Foto: Runar F. Daler).

POSITIVT: – Norsk Vann er svært positive til etableringen av ny fagutdanning som anleggsrørlegger, og ønsker den velkommen, sier Thomas Breen, direktør i Norsk Vann. (Foto: Norsk Vann).

BRANSJEN HAR SETT BEHOVET: Peer-Christian Nordby, markedsjef hos Olimb Rørfornyng, har vært involvert i arbeidet med det nye faget siden starten i 2014. Kompetansen rundt VA-anlegg har vært mangelfull, og jeg tror nok hele bransjen har sett behovet for et fagbrev på dette området, sier han. (Foto: Jørn Søderholm).

ØKT KOMPETANSE = BEDRE RESULTATER

– *Tror du dette på sikt vil føre til en kompetanseheving i bransjen, som igjen vil gi en kvalitetsheving på ledningsnettet?*

– Det er vanskelig å forskuttere resultater før vi ser fastsetting av læreplan og gjennomføring av undervisningen. Norsk Vann har for øvrig spilt inn våre tanker til læreplan i høringsrunden. Generelt så er det slik at økt kompetanse gir bedre resultater, sier han.

– NYE KRAV VIL BLI STILT

– *Vil kommunene etter hvert begynne å stille krav om enten ADK1 eller fagbrev i anleggsrørleggerfaget i VA-kontrakter?*

– Det er slik at kommunene også i dag stiller relevante krav til leveranser når de gjennomfører anbud. Hvordan dette blir i framtiden er vanskelig å forskuttere, men stadig økt fokus på kvalitet tilsier også at nye krav vil bli stilt, sier Breen. ■

FORSKJELLENE ØKER: Vista Analyse har på oppdrag for Opplysningsrådet for veitrafikken (OFV) lagd rapporten «Kvaliteten på det norske veinettet – status og utvikling for riks- og fylkesveier». Der går det fram at selv om kvaliteten på det norske veinettet er forbedret siden 2014, er det fortsatt mange veistrekninger med lav standard. Riks- og europa-veienettet er bedre enn fylkesveinettet, og forskjellene øker. (Arkivfoto).

Veinettet er blitt bedre, men fylkesveiene henger etter

Kvaliteten på det norske veinettet er forbedret siden 2014. Men riks- og europa-veienettet er bedre enn fylkesveinettet, og forskjellene øker.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

– OFV mener at staten må ta sitt ansvar for å bidra til en nødvendig oppgradering på de viktigste fylkesveistrekningene. En plan for dette bør ligge i nasjonal transportplan, sier direktør Øyvind Solberg Thorsen i Opplysningsrådet for veitrafikken i en pressemelding.

ØKENDE FORSKJELLER

Vista Analyse har på oppdrag OFV lagd rapporten «Kvaliteten på det norske veinettet – status og utvikling for riks- og fylkesveier». Her går det fram at selv om veiene generelt er blitt bedre, har mange veier fremdeles en for dårlig standard.

– Store deler av riks- og fylkesveiene i landet holder en lavere standard enn det vi setter som mål for de ulike veikategoriene. Det er store regionale forskjeller, hvor Vestland, Agder og Troms og Finnmark gjør det dårligst på vår indikator for veiers kjøretekniske kvalitet. Likevel ser vi en tydelig forbedring av det norske veinettet i perioden 2014-2019, uttaler OFV i rapporten.

– Vår indikator for kjøreteknisk kvalitet viser en forbedring for alle veityper og alle fylker. Det er særlig kvaliteten på veidekket og veidekkets bredder som har bedret seg. Vi finner større forbedringer for riks- og europaveier enn for fylkesveiene, noe som bidrar til økende forskjeller i veistandard.

Totalt utgjorde det offentlige veinettet 95 000 km i 2019. I tillegg til dette kommer det private veinettet, som i lengde måler omtrent likt som det offentlige veinettet.

MEST TRAFIKK PÅ RIKS- OG EUROPAVEIENE

Av fylkes-, riks- og europaveiene er det fylkesveiene som har det største nettet, med 27 400 km sekundære fylkesveier og 17 300 km primære fylkesveier. Riksveiene utgjør 3 500 km, mens europaveiene utgjør 7 100 km.

Selv om riksveier og europaveier utgjør mindre enn en femtedel av samlet veilengde, og fylkesveiene mer enn fire femtedeler, står europa- og riksveiene, ifølge rapporten, for mer enn halvparten (52 prosent) av trafikkarbeidet. Det er imidlertid fylkesvise forskjeller. I Møre og Romsdal (61 prosent), Rogaland (59 prosent), Trøndelag (55 prosent) og Vestfold og Telemark (54 prosent) står fylkesveiene for størst andel av trafikkarbeidet.

– MÅ ET KRAFTTAK TIL

Det er ikke blitt gjort en samlet kartlegging av tilstand og etterslep på fylkesveinettet siden 2012. OFV mener det er helt nødvendig med en kartlegging med en metodikk som fylkeskommunene og staten er enige om.

– Det er stor enighet om at det må et krafttak på plass for å få gjort nødvendige oppgraderinger. For å greie dette, mener OFV man må bort fra dagens løsning, der statens bidrag økonomisk kun løses gjennom rammeoverføringen og kommunenes frie inntekter. Basert på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, må staten sikre et eget program for å bidra til et løft som også innebærer delfinansiering fra fylkene selv, sier Solberg Thorsen i OFV.

– FREMDRIFTSPLAN BØR INKLUDERES I NY NTP

– OFV mener at fylkeskommunene som vei-eier bør ha ansvaret for å sikre god nok standard på sitt veinett. Skal man ta et krafttak for å redusere vedlikeholdsetterslepet, bør man ta høyde for at fylkeskommunene selv må sikre fremtidig vedlikehold. Det er utvilsomt behov for at staten bidrar med et løft. En fremdriftsplan for dette bør være inkludert i ny nasjonal transportplan (NTP) i april, sier Solberg Thorsen. ■

UTESTENGT: Drøyt 20 prosent av produksjonsarbeiderne i Veflen Entreprenør har over natten blitt utestengt fra Norge og dermed mistet inntekten sin. De aller fleste av dem er småbarnsforeldre. (Arkivfoto: Jørn Söderholm).

20 prosent av staben stengt ute fra Norge

De stengte grensene får store konsekvenser – også for norske maskinentreprenører. Veflen Entreprenør, som holder til i Skarnes, kun 60 km fra svenskegrensen, mistet 20 prosent av staben over natten.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

Da Norge nylig stengte ned grensene, fikk det umiddelbart store konsekvenser for mange norske bedrifter. Hos Veflen Entreprenør har 13 av de ca. 60 ansatte ute i produksjonen (drøyt 20 prosent) svensk pass. De pendler til Norge fra sine hjem på andre siden av grensen. Disse 13 ansatte får nå beskjed om at de ikke får komme på jobb, og bedriften har ikke noe svar på hvor de skal få penger fra.

SMÅBARNFORELDRE MISTER INNTEKT OVER NATTEN

– De aller fleste av våre svenske arbeidere er småbarnsforeldre, som med denne grensestengningen mister inntekten sin over natten. Vi jobber nå på spreng for å finne en løsning for dem. Det vi vet er at det ikke er hjemmel for å få dem permittert, siden vi jo egentlig

har jobb til dem. Det er heller ikke hjemmel for sykemelding. Så i praksis har de ingen inntektssikring, forteller Mona Milde, HMS/KS-leder i Veflen Entreprenør.

– Slik systemet er nå, må de enten avvikle ferie eller være uten lønn. Og det er ikke så enkelt for alle å ta ferie nå i januar. Dette dreier seg som sagt om ansatte med familie og barn i skolealder, ikke ungdommer i 20-åra som er her i korte perioder.

JOBDET I BEDRIFTEN I GENERASJONER

– Vi reagerer kraftig på at det ikke tas hensyn til disse menneskene, som har jobbet her i landet i en årrekke, fortsetter Milde.

– Selv om de bor i et annet land, er det jo bare en drøy halvtime

å kjøre over grensa. De fleste av våre svenske ansatte har jobbet her i et tosfret antall år; flere nærmer seg 20 års ansiennitet. En av svenskene har gått her i lære og aldri har jobbet noe annet sted. Faren hennes jobbet også her. Disse menneskene har jo betalt skatt til Norge i alle disse årene. Og nå skal de altså stenges ute, uten noen form for inntektssikring. Det kan da ikke være riktig?

STORE TAP

Veflen Entreprenør vil nå gjøre sitt ytterste for å hjelpe sine utsatte svenske ansatte, slik at de ikke blir uten lønn.

– Det blir kostbart om vi skal betale lønn for de ansatte som ikke kommer seg på jobb, og samtidig leie inn folk midlertidig for

TRENGER KOMPETANSEN:

– Våre svenske ansatte er her fordi de har den kompetansen vi trenger og er dyktige folk. Disse menneskene har jo betalt skatt til Norge i alle disse årene. Og nå skal de altså stenges ute, uten noen form for inntektssikring. Det kan da ikke være riktig? spør Veflen Entreprenørs HMS/KS-leder Mona Milde. (Privat foto).

å gjøre jobben. Det vil medføre store tap for bedriften, sier Milde.

– Vi har heldigvis tett kontakt med Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) og advokatene der. De er gode å ha i slike situasjoner. Det kan nå se ut som om at enkelte av våre ansatte kan gå under unntaket om samfunnskritiske oppgaver. Vi har jo prosjekter innen både vann og avløp og strøm og fjernvarme, og våre svenske ansatte er her fordi de har den kompetansen vi trenger og er dyktige folk. Dette vil kunne hjelpe noe på situasjonen, men det løser på ingen måte hele problemet, avslutter hun. ■

Tilbud fra
LASERBUTIKKEN

Nedo

Primus² H2N+

Tyskprodusert automatisk 2-fallslaser med høy kvalitet og meget god nøyaktighet. Leveres i koffert med digitallasersensor, batteri og lader.

Kr. 20.900,- eks. mva.

Norsk nettbutikk med eget lager og stort utvalg av GPS, lasere, kabelsøkere, måleutstyr, metallsøkere og tilbehør. Service av Lasere og Kabelsøkere på eget verksted. Rask levering og personlig service.

www.LASERBUTIKKEN.no

Maskinstyring AS Tlf. 48 24 55 55 kundeservice@laserbutikken.no

ER DU LEVERANDØR TIL BRANSJEN OG VIL VÆRE MED I REGISTERET?

Ta kontakt med Anita: e-post: anita@a2media.no, tlf: 901 10 688

ABK-Qviller Anlegg
Postboks 64 Vollebekk
Tlf: 23 17 05 20
post@abkqviller.no
abkqviller.no/anlegg

ABS-MASKIN AS
Postboks 34, 3051 Mjøndalen
Tlf: (+47) 3223 1810
post@abs-maskin.no
abs-maskin.no

Ahlsell Norge AS
Postboks 184, 4065
Stavanger
Tlf: +47 51 81 85 00
info@ahlsell.no
www.ahlsell.no/

Andreas Stihl AS
3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no/

Ankerløkken Equipment AS
1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Argus AS
Postboks 2882 Kjørbekk,
3702 SKIEN
Tlf: 35 50 51 52
post@argus.no
www.argus.no

Blinken AS
1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

Brødrene Dahl
PB 6146 Etterstad, 0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS
0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB
Box 245, 54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

Cramo AS
Pb. 34 Alnabru, 0614 OSLO
Tlf: 23 37 55 60
info.no@cramo.com
www.cramo.no/

Dagenborg Maskin AS
9018 Tromsø
Tlf: 77 60 73 30
post@dagenborg.no
www.dagenborg.no

Driv energi AS
Postboks 343, 3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
drivenergi.no

Eikmaskin AS
Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Epiroc Norge AS
Postboks 336, 1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Eterni
Tlf: 08462
post@eterni.no
www.eterni.no

Exero AB
Önskan 222, 895 97 Skorped
Tlf: 0046 661 140 880
info@exero.se
www.exero.se

Felleskjøpet Agri
2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Forcit Norway AS
Tlf: 32 85 09 00
post@forcit.no
forcit.no

Fredheim Maskin
Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS
7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Geomatikk AS
0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no/

Gjerden Fjellsikring
3275 Svarstad
Tlf: 400 03 780
post@gjerden-fjellsikring.no
gjerden-fjellsikring.no

Gjerstad Products AS
4993 Sundebru
Tlf: +47 37 11 91 00
mail@gjerstad.com
www.gjerstad.com/

Grønt Punkt
Postboks 91 Skøyen
0212 Oslo
Tlf: 22 12 15 00
post@grontpunkt.no
www.grontpunkt.no

Gummi-Industri AS
3474 ÅROS
Tlf: 90 55 22 32
post@gummi-industri.no
www.gummi-industri.no/

Hardlife AS
Storebotn 48, 5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heideinreich AS
2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heideinreich.no
www.heideinreich.no

Hella Maskin AS
3962 Stathelle
Tlf: 35 96 72 72
post@hella.no
www.hella.no

HYMAX AS
Strandsagveien 14
Tlf: 62 33 06 60
hymax@hymax.no
www.hymax.no

If Skadeforsikring NUF
Postboks 240, 1326 Lysaker
Tlf: 02400
if.no

Istrail AS
3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Komatsu Forest AS
Uthusvegen 18, 2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Llentab
0663 Oslo
Tlf: 97707300
post@llentab.no
www.llentab.no

Mathisen Maskin AS
Avd. Sørreisa: Gottesjord,
9310 Sørreisa.
Tlf: +47 915 94 151
arne@mathisenmaskin.no
www.mathisenmaskin.no

MEC-TEC AS
Ingeniør Rybergsgt. 99,
3027 Drammen
Tlf: 33772572
mectec@mectec.no
www.mectec.no/

Megger AS
Bjørnstadmyra 7,
1712 Grålum
Tlf: 22280040
post@megger.no
www.megger.no/

MG Salg og Utleie AS
Fossegrenda 3,
7038 Trondheim
Tlf: 73 96 26 00
post@mgsalg.no
www.mgsalg.no

MOLDEGAARD MARITIME LOGISTICS AS
Birger Hatlebaksv. 22,
6415 MOLDE
Tlf: 71 25 06 30
firmapost@moldegaard.as
www.moldegaard.no

Nils A. Mørk Maskin AS
1823 Knapstad
Tlf: 90639797
hans.anton@namm.no
www.namm.no

Nor Slep AS
PB.1252, 3205 Sandefjord
Tlf: 33 48 93 70
norslep@norslep.no
www.norslep.no

Nordisk Dekk Import AS
4262 AVALDSNES
www.nidas.no

Oldroyd AS
Industriveien 1,
3766 Sannidal, Norway
Tlf: +47 35 98 75 50
mail@oldroyd.no
www.oldroyd.no

Orica Norway AS
3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Powel Construction AS
7037 Trondheim
Tlf: 73 80 45 00
geminipowel.no
www.powel.no

Power Tools Norge
Hallenåsen 4 1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Pumpe-service AS
Tlf: 23 33 84 00
post@pumpe-service.no
www.pumpe-service.no

Rototilt AS
2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge
2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS
3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

SG Finans
Postboks 105, 1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.sgfinans.no/

SK Produkter
1471 Lørenskog
Tlf: 67 97 40 30
info@skprodukter.no
www.skprodukter.no

Smartdok AS
Snømusstien 1, 9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts AB Norge
3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

SSAB Svensk Stål AS
Pb. 47, 1314 Vøyenenga
Tlf: 23 11 85 80
www.ssab.se

Steelwrist AS
SE-192 75 Rosersberg,
Sverige
Tlf: +47 236 50 226
www.steelwrist.com/

Storebrand
Postboks 500, 1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Strömberg Plast AS
Postboks 3, 2005 RÆLINGEN
Tlf: 64802909
office@strombergs-plast.no
www.strombergs-plast.no/

Systemblokk
3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no/

Veim AS
3414 Lierstranda
Tlf: 32 84 94 20
kjell@veimas.no
www.veimas.no

Volvo Maskin AS
Postboks 603 1411 Kolbotn
Tlf: 66 81 86 86
firmapost@volvo.no
www.volvomaskin.no

Wacker Neuson AS
Trondheimsvegen 503,
2016 Frogner
Tlf: 63868900
www.wackerneuson.com/

WIKS AS
1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

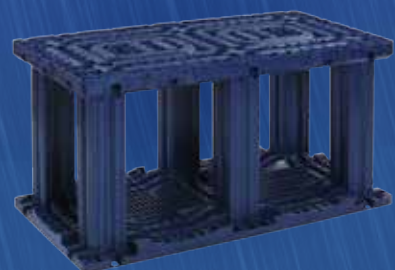
Wirtgen Norway AS
3071 Sande i Vestfold
Tlf: 33 78 66 00
post.norway@wirtgen-group.com
www.wirtgen-group.com/norway

Zirius AS
Tlf: 40 00 77 07
salg@zirius.no
www.zirius.no

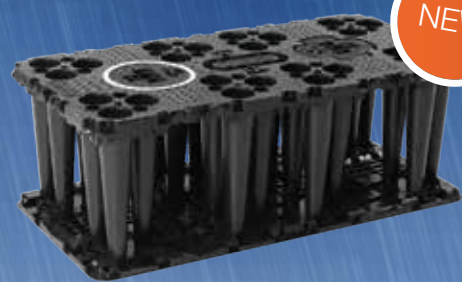
Ølen Betong AS
Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

Q-Bic Plus

AquaCell

Overvannshåndtering for fremtiden

100% gjenbrukt materiale

Enkel å montere og plassbesparende

Inspiserbar

Ønsker du å spare tid, penger og plass?

Ta kontakt i dag for en uforpliktende prat!

+47 63 85 20 20

www.wavin.no

wavin

HØYE FORVENTNINGER TIL NY NASJONAL TRANSPORTPLAN

Valg-vårens vakreste eventyr for mange samferdselsinteresserte er ny nasjonal transportplan (NTP). I midten av mars får vi første smakebit på masterplanen. Deretter skal lokale helter argumentere for at akkurat deres vei er så viktig for samfunnet.

NTP er en den største samfunnsutviklings-planen vi har i vårt samfunn. Inneværende NTP har en størrelse som er så enorm at vi vanligvis ikke har grep om det: 1 billion kroner. Men dette skal slankes, trimmes og effektiviseres sier samferdselsminister Hareide.

Investeringer i vei skal ikke være noe arbeidsmarkedstiltak. Det har åpenbart positive sysselsettingseffekter på kort sikt, men poenget er at det skaper varig verdi fordi økonomien blir mer produktiv. Et samfunnsøkonomisk kinderegg.

Vi hører det stadig fra ansvarlige politikere og økonomer: inntektene til samfunnet faller og utgiftene øker. Prosjekter som gir mest effektiv ressursbruk, og som svarer best mulig på utfordringene i et langsiktig perspektiv blir prioritert i neste NTP. Sånn skal det være i et samfunn, der vi tross alt har begrensede ressurser. Misforstå meg rett: Vi har mye ressurser, men det er livrem også på norsk økonomi.

Ett sted det ikke har vært magemål, er Follobanen. I skrivende stund har dette prosjektet sprukket med over 5 milliarder kroner. Dårlig planlegging i utgangspunktet, og forsinkelser pekes på som forklaring. Denne sprekken er så stor at den kunne dekket halve gigant-prosjektet Hålogalandsveien, eller en parsell Nye Veier lyste ut på E18 gjennom Grenland.

Nye Veier-prosjektet var for øvrig så stort og risikofyllt for entreprenørene her til lands, at den gikk til et fransk selskap.

MEF mener at staten må dele opp prosjekter til å være mulig for norske entreprenører å regne på. Strengt krav til referanseprosjekt hindrer også mange av våre medlemmer å regne på jobber. Hvordan kan man levere anbud på et prosjekt til 1 milliard kroner, dersom man ikke har gjort det de siste årene, når nettopp dette er et krav? Dette er skreddersøm for våre konkurrenter på kontinentet. En effektiv måte å hindre utvikling av bransjen vår på.

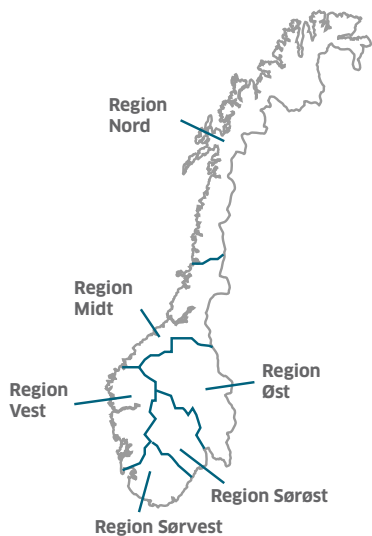

Pengene til prosjektsprekken i Follo må komme fra et sted. Vi vet hva det går til: Å ferdigstille tunnelen gjennom fjellet sør-øst ut av Oslo. Men hvor skal pengene tas fra?

Vi i MEF har vært krystallklare overfor alle beslutningstakere om at markedssituasjonen er presset for mange entreprenører nå. I medlemsundersøkelsen ser vi at det er fallende oppdragsmengde og økende ledig kapasitet i bransjen vår. Jeg mener det vil være helt uansvarlig å tømme budsjettposter som gir jobber for våre folk, for å dekke opp for dårlig planlegging og prosjektstyring i Follobanen.

Vi ber ikke om noen krisepakke. Vi ber om at beslutningstakere holder stø kurs – ikke kutt i investeringene til veinettet, fordi jernbaneprojektet til Follo slår sprekker.

Arnstein Repstad
Styreleder i MEF

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

SERVICE-KONTORET

Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

REGION ØST

Stolvstadvegen 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

REGION SØRØST

Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

REGION SØRVEST

Kongensgate 24
4610 Kristiansand
Telefon: 958 38 000
region.sorvest@mef.no

REGION VEST

Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

REGION MIDT

Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

REGION NORD

Stakkevollveien 41
9010 Tromsø
Telefon 95 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

SEKSJON RESSURS OG MILJØ

- Skog
- Brønn og spesialboring
- Gjenvinning og avfallshåndtering
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

ADVARSEL

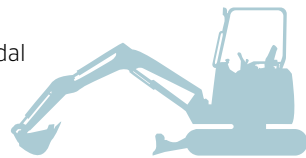
Noen av våre medlemmer har mottatt faktura fra Smart HMS Norge. Denne fakturaen skal dere ikke betale, da det er reklame som er fort gjort å bli lurt av. Denne gangen har de endret litt på logoen sin. Vi oppfordrer dere til å sjekke innkommende fakturaer nøye.

REGION ØST

NYE MEDLEMMER I REGION ØST

- Mølmsaug Fjellsprengning AS fra Lesja
- Dokken Bygg og Anlegg fra Sør-Aurdal
- Maskinentreprenør Sander Elias Knutsen fra Nord-Odal
- Rygh Entreprenør AS fra Engerdal
- Lia Maskin og Transport AS fra Kongsvinger

Alle i MEF avd. Innlandet

Vi ønsker velkommen og ser frem til å bli kjent med alle sammen!

MÅNEDENS LÆRLING I REGION ØST

Navn: Jørgen Berg
Alder: 19 år
Bedrift: Hamar Pukk & Grus AS i Innlandet
Fag: Fjell- og bergverksfaget
Hva liker du best i jobben: Maskinkjøring, aller helst hjullaster og graver. Jeg liker også å skru og kjøre knuseverkene.
Interesser/hobby: Gaming, være med kompiser, bil, jakt og fiske

MÅNEDENS BEDRIFT I REGION ØST

Lia Maskin og Transport AS

Holder til: Kongsvinger, Innlandet

Daglig Leder: Torgeir Lia

Medlem siden: 22.01.21

Hvilken arbeidsområder jobber dere mest med:

Tomtearbeid-hus/industri, veivedlikehold, VA, vintervedlikehold og massetransport. Kundene er private, kommunale og riksentreprenører.

Hvorfor er dere medlem

i MEF: Tverrfaglig arena, samarbeid, holde oss oppdatert i bransjen

gjennom MEF, vite at MEF har god juridisk kompetanse vi kan benytte oss av, kurs, MEF skolen, sosialt samvær med andre bedrifter i samme bransje

REGION SØRVEST

NY ELEKTRISK GRAVEMASKIN

Regionsjef Marie Oftedal var med da Nordbø Maskin AS fikk overlevert elektrisk 2,7 tonn gravemaskin fra Volvo 11. februar. ECR25 elektrisk er den første gravemaskinen av de nye «Zero Emission-linjen» fra Volvo, hvor lydløs og miljøvennlig teknologi er satsningsområde. Maskinen til Nordbø er en av de aller første maskinene som er levert og tatt i bruk i Norge. **Vi gleder oss til å se den i bruk!**

FORTS

Rekkverk kan redde liv.

Vi kan rekkverk. Det har vi holdt på med i snart 50 år.

Enda bedre. Hver dag. For å redde liv langs veien.

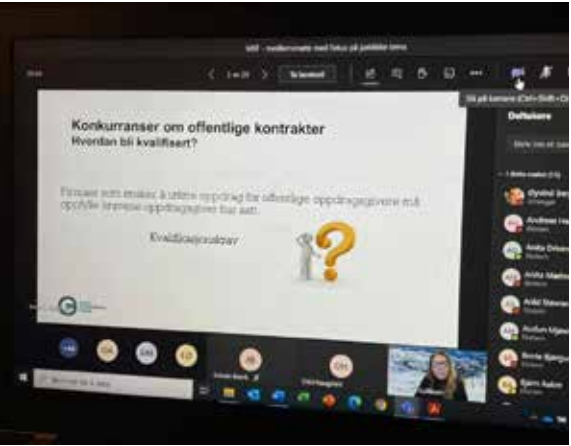
agjerde.no

ELEVESØK

Tirsdag 16. februar fikk OKAB Agder besøk av en livlig gjeng fra Tangen VGS. Disse ungdommene har valgt Anlegg videre og flere hadde allerede fått utplasseringsplass hos våre medlemsbedrifter!
De hadde sterke meninger om blant annet hvilke traktormerker som var noe å ha. **Vi ønsker lykke til – og gleder oss til å se de i arbeid.**

REGION MIDT
DIGITALT MEDLEMSMØTE

8. februar var det digitalt medlemsmøte i MEF Region Midt. Der var det innlegg fra MEFs advokater Tone Gulliksen og Silje Lindvig.
Temaene var anbudskonkurranser med vektning, totalentrepriser, arbeidstidsordninger, innleie av arbeidskraft og permitteringsregler. **Takk til alle som deltok!**

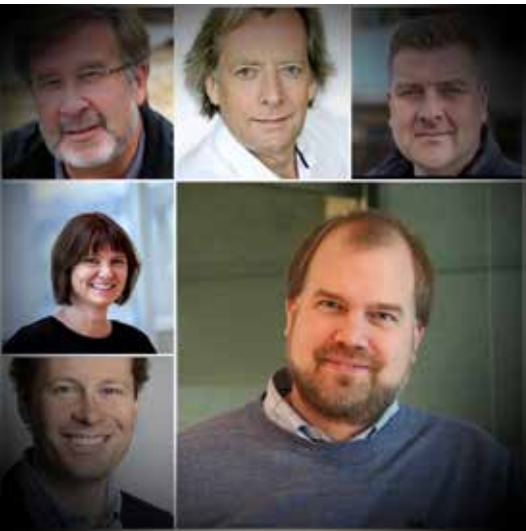
NETTVERKSMØTE FOR
KVINNER I BRANSJEN

I Region Midt organiserte Venche Kulbotten i OKAB et kvinnenettverksmøte på teams. Det var 38 personer som deltok 1. februar. Temaet var hersketeknikker, og Julie Brodtkorb innledet med å snakke om ulike hersketeknikker, og hennes erfaringer fra politikken. Deretter ble det gruppearbeid, hvor de diskuterte erfaringer med hersketeknikker i anleggsbransjen. Konklusjonen var at kvinnene som deltok, i liten grad har opplevd å bli utsatt for hersketeknikker.

Tilbakemeldingene etter samlingen var at det var veldig bra og interessant, og Julie gjorde en strålende jobb.
MEF og OKAB jobber nå for at det skal bli flere samlinger for kvinner i bransjen.

RESSURS OG MILJØ
DEN FEMTE «NASJONAL HANDLINGSPLAN FOR
BYGG- OG ANLEGGSAVFALL» (NHP 5) ER LANSERT

Denne uken er det 20 års jubileum for starten av NHP nettverket (Nasjonal Handlingsplan for bygg- og anleggsavfall).
MEF var med i etableringen av dette nettverket, og fagsjef Sverre Huse-Fagerlie sitter fremdeles i ledergruppen. De har nå lansert den 5. handlingsplanen for å få økt gjenvinningen av bygg- og anleggsavfall og bedre kontroll med farlig avfall.
NHP kan gjennom sin 20-årige historie vise til viktige resultater for avfalls- og gjenvinningsområdet i Norge. Den nye 3-årsplanen angir nye ambisiøse mål. Bak planen står et nettverk med 19 medlemmer, alle sentrale innen avfall, bygg- og anleggssektoren i Norge.
– Målet for dagens lansering av pressemeldingen fra NHP-nettverket er å gjøre det kjent at det nå er en ny plan for hvordan vi skal få bedre utnyttelse av bygg- og anleggsavfall frem mot 2023 og at dette er del av veien til målet om den sirkulære økonomien, sier fagsjef Sverre Huse-Fagerlie i MEF.

FAGPRØVE I SKOG

Simen Espelien og Trond Espelien i Espelien Skogavvirkning AS har bestått fagprøven. Simen (sønn) som lærling, og Trond (far) som praksiskandidat, fikk begge karakteren meget godt bestått. Stor takk til Ola Eid og Bjørn Eilert Øveraasen for noen fine og lærerike dager. Ola Eid har da hatt tre generasjoner opp til fagprøva i firmaet.
Vi gratulerer – og ønsker lykke til videre!

MEDLEMSMØTE I SNØVÆR

Fagsjef Bjørn Lauritzen var på hyggelig medlemsmøte hos Tveitan & Bang 17. februar. Svein Topstad styrer høggeren på oppdrag hos Frittzø Skoger. Lassbærern holdt også unna.
Takk for et trivelig besøk.

COMMANDO™
DC300Ri
WHERE NEXT?

Utforsk områder hvor ingen borerigg har vært før. God mobilitet og stabilitet i vanskelige terreng – den nye Commando DC300Ri med drift på alle fire hjul, er klar til å overvinne utfordringer andre finner umulig.
Den tilbyr et bredt hull diameter fra 38 til 64 millimeter, full fjernstyring som gjør den lett å flytte fra et sted til et annet, og er derfor perfekt for bor- og sprengingsentreprenører.

Utforsk Commando DC300Ri på:
[ROCKTECHNOLOGY.SANDVIK/COMMANDO](https://rocktechnology.sandvik.com/commando)

NÅ ER DET ENDA ENKLERE Å BESTILLE DRIVSTOFF TIL TANK.

Vi ønsker å gjøre jobbhverdagen din enklere.
Derfor har vi laget en løsning hvor du
enkelt kan bestille drivstoff til tank
– akkurat når det passer for deg.

Sjekk vår brukervennlige og
tidsbesparende portal for bestilling.
Din lokale transportør sørger for
leveransen til deg.

Finn ut mer på circlek.no/bedrift/bulkbestilling

CIRCLE